Clarior autem incolatus R.P.D.Raynaldi reſultat ex ip-
ſamet actuali habitatione, dum conſtat ab ejus infantia ſem-
per habitaſſe in domo avita per ſpatium viginti annor. & ul-
tra, *Summ.n.*1.ex quo tempore longævo reſultat animus per-
petuò habitandi, & incolatus ac civilitas Romana dicitur
6 contracta, cum ſufficiat decennium, Grat.*diſcept.*824.*n.*39.
Buratt.*dec.*224.*nu.*12. Greg.*dec.*279. *n.*26.Merlin.*dec.*331.*n.*5.
Nullatenùs urgente enuntiativa inſtrumenti cambii eſſe ci-
vem Caſanatenſem,quia advertebant Domini iſtam non ob-
7 eſſe, ſed eſſe compatibilem, cum quis duobus locis poſſit do-
micilium habere,Rot.*dec.*137.*p.*5.*rec.*Royas *dec.*104.*n.*12.Cer-
tius videtur domicilium ex eo, quòd contraxit Eminentiſſ.
Avus reſultans ex diuturna & incorrupta habitatione in ur-
be,ubi officium aſſeſſoratus Sanctiſſimæ Inquiſitionis per ſpa-
tium 18. annorum magna cum laude exercuit, & aſſecutus
fuit Canonicatum in Baſilica S. Petri & deindè cum multis
meritis, & laboribus evectus fuit ad culmen dignitatis Car-
dinalis, quæ omnia conferunt ad declarationem animi, ſeu
8 ad effectum contrahendi incolatum in urbe, Rot. *dec.*9.*n.*5.
*p.*5. *rec.* tantòque magis quia in eadem Urbe, dum continuò
permanſit, honoribus, & doctrina condecoratus, quam-
plura loca montium emit, ibidem conſtituendo bis lares,
dubitari nequit, quin habuerit animum permanendi, & in-
9 ex contrahendi, Gratian.*diſcept.for.*596. *n.*12. Priol.*dec.* 193.
*n.*4.*dec.*137.*n.*1.*p.*5.*rec.* quod domicilium Avi utique ſuffra-
gatur R.P.D.Raynaldo ad hoc, ut illius obligatio non te-
10 neat, Fontanell. *de pact.nupt.clauſ.*13.*gloſſ.*2.*n.*75.Paſc.*de patr.*
*poſt.q.*4.*cap.*10.*nu* .22. Capon.*diſcept.*23.*num.*21.*tom.* 1. Quamo-
brem cum ex iſtis reſultet R.P.D. Raynaldum eſſe ſub Avi
poteſtate, cum Avus habeat filios & nepotes in ſua poteſta-
te, *§. Jus autem poteſtatis inſtit. de patr. poteſt.* & cum ſit urbis in-
11 cola, comprehenſus videtur ſub diſpoſitione legis munici-
palis urbis, Rot. *dec.*100.*n.*9.*p.*16.*rec.*

Et ita utraque &c.

R. P. D. MATTHEJO.

Romana Cenſus.

Lunæ 14. Ianuarii 1686.

ARGUMENTUM.

Præſcriptio viæ executivæ iiſdem modis interrumpitur quibus interrumpuntur aliæ præſcriptiones. Conſenſus, & præſentia patris in contractibus filii familias ex ſtatuto Urbis exigitur non ad integrandam perſonam filii, ſed pro intereſſe patris, juxta ea quæ dixit Card. de Luc. *diſc.* 37. *& diſc.*38. *& diſc.*63. *de contr. prob.* et propterea obligatio facta pro ipſo ſubſtinetur.

SUMMARIUM.

1 *IN cenſu tot exiguntur præſcriptiones, quot ſunt anni.*
2 *Præſcriptio viæ executivæ iiſdem modis interrumpitur, ſicut cæteræ præſcriptiones.*
3 *Et ſola intercedit differentia inter utraſque, ut præſcriptio viæ executivæ afficiat etiam cum mala fide debitoris, ſed non procedit in aliis præſcriptionibus.*
4 *Adverſus præſcriptionem executivæ hæredi competit reſtitutio in integrum.*
5 *Aditio pro legitimatione perſonæ ſufficit ipſa petitio crediti ad defunctum ſpectantis.*
6 *Cedens cui remanent jura directa, poſt debitorem pro ſolutione pulſare.*
7 *Filius familias poteſt fidejubere pro excarcerando patre.*
8 *Conſenſus patris per ſtatutum Urbis exigitur in contractu filii familias pro intereſſe tantùm ipſius patris, non autem ad effectum auctorizandi perſonam filii, & n.*12. *et* 13.
9 *Et propterea obligatio filii pro patre etiam abſente valet, et etiam ſubſtinetur contractus initus favore tertii à patre ſimul cum filio, et n.*11.
10 *Conſenſus patris ubi exigitur pro auctorizanda perſona filii, non ſufficit, quod filius ſe obliget pro patre.*
14 *Defectus relevationis eſt probandus de tempore obligationis.*
15 *Exiſtentia debitorum non excludit poſſibilitatem relevandi.*
16 *Filius minor poteſt abſque relevatore ad effectum excarcerandi patrem ſe obligare.*

DECISIO XXIV.

FRanciſcus de Bonis ad aufugiendam executionem, et imminentem carcerationem vigore quorumdam mandatorum contra eumdem expeditorum ad iſtantiam Rutilii Paracciani ſuper ejus Vinea poſita in Agro Romano, inſimul cum Elena ejus uxore, & cum obligatione inſolidum Antonii Mariæ Darii, impoſuerunt cum pacto renovandi ad ejus favorem fidejuſſionem in eventum deteriorationis vel receſſus alicujus ab Urbe, *ſumm.n.*1.

Sequuto verò obitu cenſus impoſitoris,cum Antonius Maria receſſiſſet ab urbe, Franciſca Ballanetta de Taſſis, & Franciſca Daria ejuſdem Rutilii hæredes egerunt, & à R. P.D. Tempio Judice ab A.C. deputato obtinuerunt mandatum, nedum pro renovatione fidejuſſionis promiſſa, verùm & pro fructibus decurſis pro annis 29. ſine præjudicio aliorum anteà decurſorum, ut in *Summ. n.*2. à quo cum per ſignaturam juſtitiæ cauſa mihi fuerit commiſſa cum clauſula, *Si quid exequendum*, dedi dubium commiſſioni uniformiter, *An mandata A.C. eſſent exequenda*, & attenta validitate & juſtitia, pro illorum executione reſponſum fuit.

Validitas quippè uti reſultans ex revolutione actorum,
*juxta vulgatam dec. Caputaq.*262.*part.*2.corruere viſa non fuit
prætextu præſcriptionis viæ executivæ per lapſum 20.anno-
rum; quia cum agatur de fructibus cenſus, unica præſcri-
ptio non ſufficit, ſed tot requiruntur præſcriptiones quot
ſunt anni, & fructus peti poſſunt ſpatio 30. annorum, ut no-
tant DD. *in cap. de quarta, & cap. olim. cauſam de cenſ.* Rot.poſt 1
Zacch. *de oblig.cum dec.*190 *n.*25:poſt Pacif.de Salvian.*dec.*300.
*n.*3. & coram Bich. *dec.*33.*n.*15.

Prout nec deficit reſpectu mandati relaxati pro præſtatio-
ne fidejuſſionis, dum propter mutationem perſonarum in-
terrupta remanſit præſcripto viæ executivæ, quæ iiſdem mo-
dis interrumpitur, quibus cæteræ præſcriptiones actionum,
Carleval. *de judic.lib.*1.*tit.*3.*diſp.*4.*num.*2.itaut ſola intercedat 2
differentia inter utraſque, ut præſcriptio viæ executivæ af-
fluat etiam cum mala fide debitoris, quod ſecus ſit in aliis
præſcriptionibus, ut aliis relatis probat idem Carleval. *d.* 4
*diſp.*4.*n.*2. *& ſeqq.*

Et ſaltem ſemper juvatur reſtitutio in integrum compe-
tens hæredi, etiam ad effectum agendi via executiva,Celſ.
*dec.*63.ubi fuit relaxatum mandatum via executiva; rejecta 4
hac exceptione ope reſtitutionis in integrum,*ut ibi n.*11.*&* 12.

Nec ex defectu legitimationis perſonarum, cum ſatis ap-
pareat extractu, *fol.* 19. *à toto uſque ad* 22. eaſdem mulieres
eſſe in gradu ſucceſſibili, & per conſequens aditio ex ipſa
petitione bonorum, quæ fieri non valet citra jus, & nomen
hæredis, optimè deducetur, *l. nomen hæredis, et l. gerit, ff.*
de acquir.hæredit. Rot. *dec.*127.*num.*10. *part.*16.*recent.* & multò 5
minùs ex reficientia crediti attenta illius ceſſione per Si-
meonem facta q. Franciſco Balzanetto; quoniam ultra quod
de præfato inſtrumento ceſſionis in forma probanti adhuc
non conſtat, & licèt exhiberetur, non relevaret, quia cum
agatur de ſimplici ceſſione, ſatis eſt, quòd cedenti remanſe-
rint jura directa ad hoc ut ipſe, ejuſq; hæredes agere valeant
non attenta huiuſmodi exceptione,quæ tamquam de jure ter-
tii ſolùm ceſſionario competit, ut egregiè probat Surd. *d.*
*conſ.*359.*n.*17. *et* 14. Galerat. *de renunciat.lib.*1.*cap.*4.*n.*94. Priol. 6
dec 160. *n.*7.*dec.*239.1.*p.q.*10.*rec.* Juſtitia verò pariter reſultare
viſa fuit ex clara obligatione Antonii Mariæ inſolidum cum
Franciſco ejus Patre, & Elena Matre impoſitoribus, quæ
cum legatur tempore quo ipſe erat major ad effectum libe 7
randi patrem ab imminenti carceratione, de jure communi
ſubſtinetur, ad text. *in l. filius familias, ubi gloſſ. verb. tenetur,*
ibique Bart.Bald.& alii, *C. de fidejuſſ.* Buratt. *dec.*20.*n.*7.Greg.
*dec.*130.*n.*2.*dec.*335.*n.*3.*dec.*564. *et* 582.*n.*1.*q.*4. *tom.*3. *rec.* Non
obſtat ſtatutum Urbis, *cap.*152.*lib.*1. pro eius intereſſe exi-
gens in contractibus geſtis cum filiis familias conſenſum pa-
tris, nam ut dixit Rot. poſt Zacc. *dec.* 241. et poſt Fenzon. 8
*dec.*140. ſatis ſuperque fuit pro validitate actus, quòd filius
pro eo fideiuſſerit, Rot.*dec.*33.*n.*3.*par.*3.*rec.* quicquid dicen- 9
dum foret, quando ſtatutum exigeret conſenſum patris ad
integrandum, et auctorizandum perſonam filii, ut optimè
diſtinguendo Tiraquell. *de leg.conjub.gl.*6. *in verb. conſenſerunt* 10
*n.*1. *et* 2. Card.de Luc. *de alienat.prohib.diſc.*37.*n.*26.Pic.*ad ſtat.*
*Urb.lib.*5.*cap.*151.*gl.*15.*n.*1. Rot.poſt Zacch. *dec.* 241. *n.*4. *cum*
plurib.ſeqq. Idque fit, quòd ſi pater & filius inſimul contra-
hant favore tertii, contractus in Urbe ſubſtineatur, Fenz. 11
*d.ca.*152.*n.*97.et Rot.*poſt ipſum dec.*140.et cor.Seraph.*dec.*1027.
*n.*3. Poteſt etiam Pater, et Avus accedere contractui fide-
iubendo pro filio, Fenz. ubi ſupra *n.*98. Pamph.*dec.*406.*n.*10. 12
quod utique non eſſet verum, ſi patris conſenſus à ſtatuto e-
xigeretur pro ſolemnitate, & auctorizanda perſona filii, ut
latè confert Tiraq.*ad leg.coniub.gl.*8.*n.*114.*&* 121.Pic. *cap.*150. 13
*gloſſ.*15.*n.*1.

Minùs relevat, quod Ant.Maria ſe obligaverit ad favo-
rem Patris intuitu relevationis ei promiſſæ, quia obiectum 14
ceſſare viſum fuit tam in facto, quàm in iure; & quidem
in facto, quia in præfato inſtrumento reperiatur in ſolidum
obligata Elena Antonii Mariæ Mater, probari quoque de-
buiſſet, quòd de eo tempore non adeſſent tot bona tam Pa-
tris,quàm Matris,cum quibus relevatio præſtari non potuiſ-
ſet, ut dicit Greg.*deciſ.*406. *numer.*6. Teſtes ad hunc effe-
ctum inducti nihil probant, tum quia non fuerunt formiter
examinati, tum etiam quia nihil deponunt de bonis Elenæ
Matris,ſed ſolùm affirmant, quòd Franciſcus reperiebatur
multis debitis gravatus,quod non excludit poſſibilitatem re-
15 levandi, Rota *dec.*582. *num.*28. *quæſt.*4. *dec.*217. *num*... *quæſt.*
8. *d.*87.*n.*9. *& dec.*183. *nu.*10. *quæſt.*18. *rec.* & tandem objectum
penitùs quoque corruere viſum fuit in jure, quia cum d.An-
tonius Maria ſe obligaverit ad effectum liberandi patrem
ab imminenti periculo carcerationis, ejus obligatio utique
ſuſtinetur, & ſi non haberet relevatorem, ut in fortiori-
bus, Gratian. *diſcept. for. cap.*479. *num.*36. *&* 37. Gregor. *dec.*
16 120. *num.*11. *&* 12. *dec.*29. *num.*18. *dec.* 58. coram Zarat. *deciſ.*
567. *n.*21. *& ſeq. dec.*582.*nu.*12.*et ſeq. part.*4.*tom.*3. *recent.*

REVERENDISS. D. ALBERGATO DECANO.

Terracinen. Cenſus.

Lunæ 12. Februarii 1685.

ARGUMENTUM.

Statutum Urbis minores, qui annum habent vigeſimum, reputat, ac ſi eſſent majores, itaut ſine ſolemnitatibus poſſint contrahere; hujuſmodi autem ſtatutaria diſpoſitio locum habet in toto diſtrictu, & ſi adſit particulare ſtatutum, qui det certam formam contrahendi ipſis minoribus quia ſi in illo nil diſponatur circa ætatem, quoad iſtam attenditur ſtatutum civitatis dominantis.

SUMMARIUM.

1 *STatutum Urbis habentes annum vigeſimum reputat ac ſi eſſent majores.*
2 *Statutum Urbis habet locum in toto diſtrictu.*
3 *Terra Sermonetæ eſt in diſtrictu Urbis.*
4 *Prædictum Urbis ſtatutum habet etiam locum in diſtrictu, et ſi adſit ſtatutum particulare, quod præſcribat certam formam ad hoc, ut minores poſſint validè contrahere, quia ſi non determinet ætatem, attenditur quoad illam ſtatutum Urbis.*
5 *Verba enuntiativa diſpoſitionem non inducunt.*
6 *Eòque magis ſi ſint verba, quæ ad propoſitum diſpoſitionis non faciunt.*
7 *Quod expreſſum non eſt, cenſetur conſultò omiſſum.*
8 *Obſervantia admittitur in re dubia, non in clara.*
9 *Statuta particularia recipiunt interpretationem à ſtatuto civitatis dominantis.*
10 *Obſervantia ut ſit attendenda, debet percutere caſum præciſum.*
11 *Actus qui ſunt magis præciſi, prævalent ad ſtatuendam contrariam obſervantiam deſtructivam alia deſumpta ex actibus remotis, et n.*12.
13 *Obſervantia ex actuum difformitate excluditur.*
14 *Terra ſubdita non habet facultatem inducendi obſervantiam abrogativam ſtatuti conditi à ſuperiore.*
15 *Hæres cum exceptione redditionis rationis non poteſt impedire executionem mandati contra bona hæreditaria.*
16 *Præſcriptio in cenſibus, in quibus adeſt juramentum, non completur, niſi per ſpatium annorum quadraginta.*
17 *Contra quòd ſufficiant anni triginta.*
18 *Rota prædictum articulum decidere reſervavit.*

DECISIO XXV.

FIdejuſſit Jo.Baptiſta Razza ad favorem Nicolai Cancellarii impoſitoris cenſus ſcut.triginta, uſque ſub die 16. Auguſti 1618.pro cujus fructibus decurſis, & non ſolutis, obtinuerunt Franciſcus, & fratres de Colavacis, Alexandræ Pitiæ cenſus creditricis hæredes,mandatum executivum ab A.C. pro ſumma ſcut.mille octingentorum triginta, quod exequi curarunt ſuper nonnullis bonis dicti Jo. Baptiſtæ fidejuſſoris pro ſumma dumtaxat ſcut.mille,& quingentorum, ſine præjudicio majoris ſummæ;à quo appellantibus Bernardo, & aliis de Razzis, commiſſa mihi fuit in gradu appellationis cauſa cum clauſula: *Alteri, qui ad legitimam*, ad cujus normam uſque ſub die 5. Aprilis 1683. conſuetum dubium propoſui:An ad legitimam executionem eſſet procedēdum, unà cum alio dubio per priùs ſubſcripto,an eſſent admittendi articuli, utpotè in actis producti ad effectum probandi obſervantiam, quòd in contractibus minorum vigintiquinque annorum,& majorum viginti, qualis ſupponebatur idem Jo. Baptiſta, ſemper in Territorio Sermonetæ adhibitæ fuerint ſolemnitates à ſtatuto locali præſcriptæ;quos tamen articulos Rota ſub eadem die rejecit,& loco articulorum cōpulſoriam conceſſit,ex qua probatione faciendæ,uti ex contractibus reſultantes,meliùs ex ſcripturis, & inſtrumentis, quàm ex dictis teſtium concluderentur: cui tamen reſolutioni non acquieſcentes illi de Razzis, reviſionem deciſionis obtinuerunt, quæ juxta in eadem firmata confirmationem habuit, & inſuper remiſſoriam ſuper articulis præcenſam DD.indulſerunt;quibus omnibus expeditis,& vigore literarum compulſorialium,nec non remiſſorialium,proceſſu, completo,& ad urbem delato,hodie dubium ſubſcriptum ſuper bono jure propoſui, & DD. procedendum eſſe ad legitimam juxta modum inferiùs exprimendum cenſuerunt.

Valida enim obligatio Jo.Baptiſtæ, proceſſum ad ulte-
riorem executionem ſuaſit, dum ipſe vigeſimum annum
de tempore contractus excedebat; ideòque ex diſpoſitio-
ne ſtatuti Urbis, *cap.*47. *lib.*1. pro majori reputabatur; itaut
abſque ſolemnitatibus validè ſe obligare potuerit, ad tradi-
ta per Rotam coram Dunoz. Jun.*dec.*246.*ſub.n.*7. coram Peu-
tinger. *dec.*335.*nu.*11. Adden.ad Pamphil.*dec.*1.*ſub n.*5. & ali- 1
bi paſſim; cujus ſtatuti diſpoſitionem locum habere in diſtri-
ctu, firmant ſupracitatæ auctoritates, ideòque extenditur
ad Terram Sermonetæ, locum contractus, & originis con- 2
trahentium, quem eſſe in diſtrictu admiſit in ſpecie *deciſ.*1.
*ſub num.*5. coram Eminentiſſ. Otthob. & ſuppoſitum fuit in
utraque deciſione cauſæ ſuper remiſſoria, editis nempè 5. 3
Aprilis, & 28. Junii 1683. coram me.

Non relevante, quòd in Sermoneta adſit particulare ſta-
tutum ſuper contractibus minorum obſervandum, ideòque
illud, & non iſtud Urbis ſervandum veniat; nam cum il-
lius diſpoſitio non exprimat ætatem præciſam contrahen-
tium, ſed dumtaxat ſolemnitates in minorum contracti-
bus determinet, nec ſuper ætate diſponat, ſervandum eſt
ſtatutum urbis ſuper eadem diſponens, & habilitans quoſ-
cumque vigeſimum annum excedentes ad contrahendum,
ut in præciſis terminis dixit Rota *deciſ.*246. *ſub n.* 10. coram 4
Dunoz. Jun.& generaliter firmatum fuit coram Pamphil.
*deciſ.*541 *ſub n.*2. *verſ. non obſtare.*

Hinc obſtare minimè potuit contraria interpretatio de-
ſumpta ex eodem ſtatuto Sermonetæ, *cap.* 4. *lib.*3. quòd in
cauſis criminalibus minores annorum 25. majores verò 15.
& 18. poſſint adhiberi in teſtes; ideòque ex hujuſmodi enun-
ciativa 25. annorum, minorum ætas interpretetur ex regu-
la, quòd una pars ſtatuti alias declarat, nam cum illius di-
ſpoſitio cadat dumtaxat ſuper minoribus annorum 16.& 18.
exindè infertur, quòd enunciativa 25. annorum fuerit ap-
poſita ad enunciandam ætatem ſecundum jus commune in
minoribus requiſitam, ideòque nihil ponit in eſse, nec di-
ſpoſitionem inducit, quia hujuſmodi verba ſe habent merè
enunciativè, ut in puncto de verbis enuntiativis ſtatuti,Ro- 6
man.*conſ.*191.*n.*5. Alex. Trentacinq.*var.reſol. tit. de verb. ſigni-*
*fic.reſol.*2.*ſub n.*1.*in fin.* Genua *de verb.enuntiat.lib.*2.*q.*5.*ſub n.*3.

Ex quo dumtaxat elicitur, quòd principalis ſtatuentium
intentio fuerit habilitandi majores annorum 15. & 18. non
autem taxandi minoritatem ad an.25.&hujuſmodi verba di-
cuntur appoſita ultra propoſitum,Rot.*in dec.*580.*ſub n.*4.*p.*2. 6
rec. & in fortioribus allegata deciſ. cor. Dunoz. Jun.246.

Quinimò ex diſcretivo modo loquendi contraria elici-
tur interpretatio;ſi enim ſtatuentes in rubrica ſtatuti inde-
terminatè requirentis ſolemnitates in contractibus mino-
rum, voluiſsent ætatem determinare,id ſanè expreſſiſsent,
quemadmodum in allegata *rubr.* 4. *lib.* 3. enunciarunt quod
ſi non fecerint, id cenſetur conſultò omiſiſse, juxta validiſ- 7
ſimum argumentum, *de quo in l. unica, §. ſin autem, C. de*
caduc. toll. & in puncto ſtatuti, Spad. *conſ.*157. *n.* 13. Rota
deciſ. 211. *nu.*3. *part.* 17. *rec.*

Sed excluſa remanet quæcumque obſervantia interpreta-
tiva,cum iſta non cadat, niſi ſuper diſpoſitione dubia, ſecus
verò ſuper iis,ſuper quibus nil diſpoſitum reperitur juxta il-
lud,non entis nullæ ſunt qualitates,ad regulam text.*in l. ejus,*
*qui in Provincia, verſ. quoniam, ff. ſi cert. petat. & l.*4.*§. condemna-* 8
tum, ff. de re judic. Rota *deciſ.*211.*ſub n.*15.*part.*19. *rec.*

Minùs induci valuit obſervantia abrogativa ſtatuti Urbis ex inſtrumentis compulſatis, ac depoſitionibus teſtium, ad hunc effectum vigore remiſſorialium formiter inductorum; nam diſtinguendo tempora, quibus inſtrumenta exhibita ſtipulata fuerint,alia nempè ante annum 1588.quo tempore edita fuit conſtitutio ſan.me.Gregorii XIII. mandans ſervari ſtatutum Urbis in toto diſtrictu,nulla ex eiſdem deſumi poteſt concludens probatio,cum tunc temporis ſtatutum Sermonetæ in diſtrictu exiſtentis propriam, & æquam interpre-

interpretationem à jure communi capiebat,&de minoribus 25.annorum erat intelligendum reſpectu ætatis; ſecùs verò ex poſt,quo tempore ſtatutum Urbis ætatem minorum determinaverit uſque ad an. 20. dumtaxat, quo caſu abrogata dignoſcitur diſpoſitio juris communis per jus municipale, quod uti Civitatis dominantis determinat ſtatutarias diſpoſitiones locorum inferiorum, itaut iſtæ ab illo interpretentur, ut in propoſito ratiocinatur Scacc. *de judic.lib.1.c.97.ſub n.41.* & in proximis terminis, Spad. *conſ.348.ſub nu.7. lib.1.*

Si verò expendantur inſtrumenta ſtipulata poſt præmiſſum tempus, hæc ſiquidem nullam præſeferre videbantur expreſſionem, quòd contrahentes annum 20. excederent; ſed dumtaxat, quòd eſſent minores annorum 25. quæ expreſſio cum poſſit verificari ante ætatem annorum 20. ſanè non relevat ad inducendam præciſam obſervantiam ad hunc effectum neceſſariam, per ea quæ tradunt Surd. *conſ.354.ſub n.26. verſ.reſpondeo tertiò, & conſ.341.ſub num.41.* Rota coram Buratt. *deciſ.129.ſub num.6.* coram Arguell. *dec.65.ſub num,27.& in recent. dec.227.nu.9.part.18.tom.1,*

Quinimò potiùs contraria elicitur obſervantia, cum ex actu geſto de anno 1624. & ſic proximo contractui, quo
10 agitur, expreſſum habeatur, quòd contrahens, tamquam major. 20. annorum, juxta formam ſtatuti Urbis ſciret ſe validè contrahere poſſe abſque ſolemnitatibus, & iſtas dumtaxat adhibuiſſe ad majorem cautelam; ex quo oritur manifeſta notarii, & contrahentium ſcientia, & approbatio, quòd inibi recepta, & obſervata erat diſpoſitio municipalis Urbis dominantis; qui ſanè actus nedum ſufficiens reputari debet pro declaratione aliorum actuum ambiguitatem præſeferentium, verùm etiam inducere poteſt obſervantiam præciſam magis eidem diſpoſitioni confor-
11 mem, & contrariam obſervantiam obruere, ut latè probat Cyriac. *controv.460.ſub nu.32.* & pro cohærenti inter-
12 pretatione ad alia documenta intellectum dixit Rot.coram Priol. *deciſ.44.ſub num.10.*

Teſtes verò ad concludendum talem obſervantiam examinati, ultrà exceptiones perſonales, quas patiuntur, utpotè vinculo compaternitatis, ac amicitiæ cum patre illos inducente devincti, nullam conſtituunt probationem, *cum ſibimetipſis facto adverſentur*; aſſerunt enim eoſdem uti notarios numquam ſtipulaſſe in contractibus majorum 20.annorum abſque ſolemnitatibus ſtatutariis loci, & tamen data fuerunt plura eorumdem inſtrumenta contrarium expreſsè denotantia, quod ſolum ſufficit *ad minuendam in omnibus eorum fidem*, nedum ad elidendam prætenſam obſervantiam abrogativam, quæ ex actuum difformitate excluditur, ut præter ſupra adductos dixerunt Gratian. *diſcept.forenſ.cap.36,*
13 *ſub num.14.* Mant. *conſult. 254.num.17.* Rot. coram Gregor. *deciſ.162. num.6. & 7.*

Eòque certiùs dùm agitur de terra ſubdita, quæ non habet facultatem inducendi obſervantiam abrogativam ſtatu-
13 ti conditio à ſuperiore cum clauſula, *ſublata, & decreto irritanti, concluſ.6. num.92. & ſeq.* Prato *diſcept.36. num. 5.* poſt Giulian. *ad ſtatut. Peruſ. deciſ.99. nu.99. & ſeqq.*

Semota nullitate obligationis Jo. Baptiſtæ, in nihilum offuſcari potuit juſtitia executionis mandati, ideòque proceſſum ad ulteriora impediri ex oblatione reddendi rationem de bonis hæreditariis ejuſdem debitoris, ab hæredibus conventis facta; nam hoc ſiquidem admitti poſſet, ſi executio facta dignoſceretur ſuper propriis bonis hæredum beneficiatorum, ſecùs verò ſi ſuper hæreditariis, prout in præſenti, in bonis ipſius debitoris, & in inventario ab ipſis deſcriptis; nam hujuſmodi exceptione hæres quamvis beneficiatus in hoc caſu neutiquam juvatur, ad tradita per Rot.coram Bich. *deciſ.37.ſub num.3. & in recent.dec.351. n.3. part.4.tom.1.& deciſ.775.numer.6.part.12.& deciſ.388.numer.10, part.15.*

Minus ſubmoveri potuit præfata executio, ex quo injuſtè relaxatum fuerit mandatum executivum pro fructibus annorum 61. cum tamen in cenſibus ultra annos 29. fructus præſcribantur, etiamſi contractus eſſet juratus, nec executivè procedi poſſit; nam ſuper hoc DD. modum ſupra enunciatum ſtatuerunt, quòd ad ulteriorem executionem pro nunc procedatur quoad annos 29. pro quibus non intrat præſcriptio, ad effugiendam in hac propoſitione diſputationem; An præſcriptio de juris rigore, ubi adeſt juramentum, debeat eſſe annorum 40. de quo Rot. coram
16 Dunoz.Jun. *deciſ.373.ſub nu.11. cum aliis in deciſ.713.ſub num. 12. part.18.recent.*allegat.ſeu potiùs juxta opinionem in pra-
17 xi receptam ſufficiat trigenaria, ut innuere videtur Card. de Luca *de cenſibus, diſc. 20.ſub num.6.*& in contractu jurato tenuit Rot. *deciſ.47. in principio part. 13. recent.* quam tamen ſuis loco, & tempore decidendam reſervarunt. 18

Et ita utraque parte informante deciſum fuit.

R. P. D. EMERIX,

Auximana Fideicommiſſi.

Luna 12. Decembris 1678.

ARGUMENTUM.

Contractus initus à Procuratore minoris eſt cum ſolemnitatibus explendus, licèt ſolemnitates in mandato procuræ reperiantur, ſi procuræ mandatum non ſit ſpeciale cum inſertione, & forma, cum qua procurator in certo, & præciſo procedere debet; ſi verò adſit forma præciſa contrahendi, itaut ſit ſpeciale mandatum, tunc ſi ſolemnitates reperiantur in mandato procuræ, illæ in contractu non exoptantur.

SUMMARIUM.

1 *CEnſus à minore impoſitus abſq; ſolemnitatibus eſt nullus.*
2 *Ex ſolo inſinuationis defectu minoris contractus irritatur.*
3 *Solemnitates exiguntur in contractibus quos init procurator minoris, licèt ipſe ſit cum ſolemnitatibus conſtitutus, ubi mandatum procuræ ſit generale ad obligandum minorem, vel ad imponendos cenſus, & nu.4. redditur ratio.*
5 *Amplia, & ſi determinetur in momento procuræ actus ſpecialis, ſi non præſcribatur certa, & præciſa forma contrahendi.*
6 *Antequàm ad executionem momenti mandati judex ad quem deveniat, debet cognoſcere exceptiones rei.*
7 *Judex ad quem in vim clauſulæ quam & quas valet cognoſcere ſuper juribus coram primo Judice non deductis.*

DECISIO XXVI.

ADverſus deciſionem editam ſub die prima Julii proximi ſcribentes pro Metello nitebantur hodie non ſolùm exceptione fideicommiſſi, in prima propoſitione tantùm deducta, ſed ulteriùs altera nullitatis cenſus, vigore cujus fuit relaxatum mandatum, quod A.C.decrevit eſſe exequendum; undè domini non concordes circa primam, ex hac ſola concluſerunt recedendum à deciſis.

Cùm enim Joſeph.egerit contra Metellum pro fructibus cenſus, aliàs impoſiti à Ludovico tam proprio ipſius nomine, quàm uti procuratore Antonii Martii, Aſcanii, & aliorum fratrum in minori ætate conſtitutorum, abſque decreto judicis, aliiſque ſolemnitatibus à juri communi, & municipali requiſitis; utique illarum immiſſio induxerit favore minoris nullitatem cenſus, ad text. *in l.non eſt, C.de præd.min.cum aliis* 1
*vulg.*Rot.*deciſ.153. nu.12.& 13. part.1. rec.* Merlin.*deciſ.533.nu. 10.& ſeq.* & propterea mandatum illius vigore obtentum remanet injunctum, & non exequendum ex vulgari.

Non obſtat, quòd decretum & ſolemnitates prædictæ fuerint ſervatæ in mandato procuræ ab eis dato Ludovici, cum expreſſa facultate inter alias accipiendi pecunias ad cenſum ſemel vel pluries quantùm occurrerit, *præſenti ſummario Metelli n.3.* quia ultima, quòd deficit intimatio ejuſdem
mandati requiſita à conſtitutione Ægydiana, ſub pœna nul- 2
litatis, quæ ſola ſufficeret ad effectum, de quo agitur, ut in his terminis Rota *d.98. nu.22.part.11.* Nec obſervarunt DD. quòd mandatum uti generale & non exprimens certum con-
tractum utiliter pro minoribus peragendum à procuratore, 3
intelligi debeat, prout de jure, & ſic ſervatis neceſſariis ſolemnitatibus in quolibet actu, ne aliàs nimis facilis aperiatur via fraudandi minores, ut per plures concluſiones diſtinguit Soccin. Sen. *in l.1. §. Item acquirimus num. 18.* & meliùs, ac latiùs materiam plenè tangens Jaſon. *ibidem à nu.8. uſque 19. & præcipuè num.13. ff.de acquir. poſſeſſ.* Bertazzol. *clauſ. 5. num.9.verſ.contrarium, & ſeqq.* Bart. *deciſ.95. nu.3. & ſeqq.* referens innumeros concordantes, & Rot. *dec.37. nu.7. & ſeqq.* coram Cardinali Mellino,

Et fortiùs in præſenti, dum mandatum non ſolùm eſt generale, ſed etiam in eo data fuit à minoribus procuratori facultas indeterminata ad conſtitutionem cenſus ſemel vel pluries, quoties occurrerit, quæ uti reſpiciens futurum contingens, magis indigebat de tempore impoſitionis cenſus ſpeciali decreto judicis, ad hoc, ut ad præſcriptum neceſſitatis minori validè conſtitui poſſent cenſus, aliàs judex non perſcrutatus fuiſſet legitimo modo cauſas contrahendi, an eſſent urgentes, & utiles & ſic an minoribus expedierit contrahere, ad præſcriptum *l. magis puto, §. ſi pupillis, verſ. enim paſſim, ff. de rebus eorum,* & ſine quibus decretum in mandato generali, uti non ritè interpoſitum, invalidum, ad text. *in l.item eos, §.ſed ita, ff.quod cujuſque univerſitas,* & notat Simoncell. *de decret. lib.3. tit.7. num.47. & ſeqq.* Alciat. *de præſumpt.reg.3. præſumpt.10.n.9.* Parif *conſ.98. nu.17. & ſeqq.* Rota *deciſ.714. num.40. & ſeqq.* coram Millino.

Nec

Nec ex eo, quòd mandatum ſpecificè continet facultatem conſtituendi cenſus, poteſt dici ſpeciale, quia ad effectum de quo agitur, numquam dicitur tale, niſi ſit ad certum & ſpecificum actum cum expreſſione qualitatum, & circumſtantiarum neceſſariarum ad hoc, ut proximiores, & judices diſtinguere valeant utilitatem, vel damnum quod ex illo reſultare poſſet minoribus, ex plenè deductis per Jaſ.
5 *in d.l.2. §.item acquirimus nu.10.ff.de acquiren.poſſeſſ.* Tiraquell. *de leg. connub. gloſ.5. nu.158. & ſeqq. in fin.* Simoncell. *de decret. lib.2.tit.5. num.50. & ſeqq.* Bart. *deciſ.95. num.4. & 5.*

Denique non ſubſiſtit, quòd Rota non poſſit cognoſcere de juſtitia mandati obtenti à Joſepho, ex quo cauſa reperiatur commiſſa à decreto A.C. moderationis inhibitionis expeditæ vigore prætenſi fideicommiſſi. Tum quia ſignatura reſcripſit cum clauſula, *ſi quid exequendum*, quæ propriè referenda eſt ad idem mandatum, cujus executionem Metellus coram eodem A.C. impedire conabatur etiam ex juribus fideicommiſſi, quæ intelligitur, prout de jure, ac propterea antequam deveniatur ad executionem, cognoſci de-
9 bet de exceptionibus ad illam impediendam oppoſitis, Barboſ. *de clauſ.169.n.9.* Adden.ad Buratt. *dec.231.n.6.* Tum etiam quia commiſſio continet clauſulam, *quam & quas*, quę ſufficiat ad hoc, ut dicatur fuiſſe ad Rotam devoluta omnia etiam aliàs nō propoſita, & quòd judex poſſit illius vigore canonizare novum jus, ait Coccin. *dec.47.n.10.* Garill. *dec.6. & ſeqq.*

REVERENDISS. D. ALBERGATO DECANO.

Recineten. Cenſus.

Ven. 21. Junii 1686.

ARGUMENTUM.

Obligatio Mulieris abſque ſolemnitatibus volitis à conſtitutione Carpenſi, eſt nulla, prædictæque ſolemnitates exiguntur etiam in contractibus ad acquirendum tendentibus, & præſeferentibus titulum lucrativum, & oneroſum, ac etiam in ratificatione per reiteratos actus inducta, & demùm in obligationibus judicialibus, ob amplitudinem verborum enarratæ conſtitutionis.

SUMMARIUM.

1 *EX contractu inito cum minore vel muliere abſque ſolemnitatibus nulla oritur actio.*
2 *Solemnitates exiguntur in emptionibus, quæ fiunt à minoribus & mulieribus, ob poſſibilem læſionem, quæ poteſt evenire ex pretii taxatione.*
3 *In aditione hæreditatis, licèt tendat ad acquirendum, minor & mulier tenentur ſolemnitates adhibere.*
4 *Aſſerens, contractum minori eſſe utilem, tenetur probare.*
5 *Clauſula*, quatenùs opus ſit, *non reddit actum conditionalem, quando eſt adjecta verbo præſentis temporis.*
6 *Ratificatio contractus minoris vel mulieris, eaſdem prorsùs ſolēnitates requirit, quas in ipſo contractu adhiberi neceſſe eſt.*
7 *Et ſi illa inducatur ex reiteratis actibus, cum aliàs fraudari potuiſſet legi.*
8 *Minor ſeu mulier etiam in judicio non obligatur ſine ſolemnitatibus, quando poſſibilis eſt eorumdem læſio.*
9 *In terminis conſtitutionis Ægydianæ, & ſi agatur de judiciali obligatione apud acta curiæ, adhuc tamen ex peculiari illius efficacia ſervandæ ſunt ſolemnitates in illas præſcriptæ.*
10 *Reus excipiens dicitur negare & nihil aſſerere.*
11 *Semotis etiam ſolemnitatibus, contractus ſubſtinetur, ſi initus ſit inter æquè privilegiatos.*
12 *Per eum tamen qui agit de damno evitando, defectus ſolemnitatum poteſt opponi, cum potior ſit illius cauſa.*
13 *Solemnitates Ægydianæ requiruntur, etiam ſi alter contrahens ſit pariter minor vel mulier.*
14 *Sententia à qua pendet appellatio, nullum jus ſtatuere poteſt.*
15 *Mulieri datur electio bonorum, ſuper quibus conſequi velit creditum dotale.*
16 *Mulier præfertur in bonis poſteà quæſitis per virum creditoribus anterioribus.*
17 *Mulier tenetur reddere rationem de fructibus perceptis ante declaratam nullitatem de bonis nulliter emptis quorum pretium non ſolvit.*

DECISIO XXVII.

NOn conſtare de bono jure Comitiſſæ Eleonoræ Ferrettę, etiam ad effectum reſtitutionis in integrum, adverſus ſententiam Eminentiſſimi DD. Cardinalis Otthoboni, canonizantem juſtam, ac validam ſubhaſtationem undecim locorum montium cum dimidio dotalium ipſius Comitiſſæ, in vim mandati ab A.C.Areoſto relaxati ad inſtantiam fratrum de Bonaccurſiis, bis Rota reſpondit coram me ſub diebus, nempè 17.Aprilis 1684. & 7. Maii 1685. Quarum reſolutionum vires ad examen redactæ ſub die 23. Januarii præteriti, ac informantes pro Comitiſſa, nedum inſiſtentes ſuper nullitate ipſius obligationis, ſuper qua intentata actio fratrum de Bonaccurſiis dirigebatur; verùm etiam ex juribus in manibus meis exhibitis apertè docentes, quòd deliberatio, ſeu acquiſitio bonorum quon.Equitis Bernardini Galli ipſius D.Eleonoræ viri fuerit omninò eidem damnoſa, ex quo eorumdem bonorum fructus vix onera ſuper eis impoſita, ac annuatim ſolvenda, nec non expenſas, culturæ adæquarent, ideòque ex tali contractu omninò mulieri damnoſo, & abſque ullis ſolemnitatibus inito, mulier nullatenùs obligari potuerit; dilata fuit cauſæ reſolútio, & expreſsè injunctum, quòd eadem jura in actis exhiberentur; quo hodiè peracto prævia eorumdem actorum repetitione, cum jam in actis notarii cauſæ reperiebantur producta, iterum DD. conſului: *An eſſet ſtandum, vel recedendum à deciſis*, & pro reformatione deciſionis, juxta modum inferiùs exprimendum, prodiit reſolutio.

Agnoverunt ſiquidem DD. bonum jus Comitiſſæ oriri ex inſubſiſtentia actionis, qua Bonaccurſii adverſus eamdem experti fuere procedendo ad ſubhaſtationem locorum montium ipſius dotalium; ideòque quoad illius obligationis validitatem in deciſionibus cauſæ firmatam à deciſis receſſerunt, eamdemque pro nulla habuerunt, ac inefficaci ad parandam quamcumque actionem. Nam recenſendo factum in memoratis deciſionibus relatum, dilucidè conſtat, quòd poſt ſequutam deliberationem quorumdam bonorum hæreditariorum Equitis Bernardini Galli ad favorem Joſephi Michilli, & perſonæ ab eo nominandæ, cum obligatione ſolvendi ſcuta quatuor millia, & nongenta in numerata pecunia, & ſubintrandi in ſcutis tribus millibus cenſuum paſſivorum hæreditatis, nec non ſolvendi annuam pręſtationem ſcut.centum monialibus ſororibus ejuſdem Equitis earum vita durante, Comitiſſa Eleonora acceptavit nominationem per apocham privatam ab eodem Michillo de ſe factam, cùm promiſſione illum relevandi ab omni damno, & modeſtia, quæ occaſione præfatæ oblationis pati potuiſſet, cujus nominationis, & reſpectivè accollationis vigore abſque ullis ſolemnitatibus conſtitutionis Ægydianæ peractæ, intentarunt fratres de Bonaccurſiis, uti creditores q. Equitis Bernardini unius cenſus in ſorte ſcut.2000. judicium executivum adverſus præfatam Eleonoram, ac pro fructibus decurſis, & non ſolutis mandatum executivum ſuper præfatis locis, ac eorum ſubhaſtationem obtinuerunt; undè evidenter arguitur injuſtitia mandati A. C. & reſpectivè ſequutæ deliberationis, ut innixæ obligationi mulieris nulliter contractæ abſque ſolemnitatibus per Ægydianam eſſentialiter volitis in quocumque contractu mulieris, vel minoris, ex qua quidem obligatione nullam oriri actionem in judicio experibilem, millies reſpondit Rota, & ſignanter coram Emin. Otthob. *deciſ.215. ſub nu-*
mer.1. & coram Peutinger. *deciſ.273. num.7. & 11.* coram Se- 1
raph. *deciſ.1242. ſub num.1. & ſeqq. & in recent. deciſ.91. nu.12. part.15. & deciſ.16. nu.1. part. 16.*

Nec in præſenti applicabilis reddebatur limitatio in contrariis deciſionibus data, quòd contractus per mulieres geſti abſque ſolemnitatibus ſubſtineantur, ſi principaliter tendant ad acquirendum, etiamſi ſecundariò oriatur obligatio, quia præmiſſo, quòd concluſio procedit in contractibus de ſui natura merè lucrativis, ſeu tendentibus ad acquirendum cum evidenti utilitate minoris, vel mulieris, prout ſe explicant Doctores in præfatis deciſionibus allegati, ſecùs verò in ſimplici emptione cum accollatione onerum, quæ nedum de per ſe titulum lucrativum excludit ex illa poſſibili læſione, quæ in exceſſiva taxatione pretii reſultare poſſet, ut optimè probat Fenzon. ad Staſut. *Urbis lib. 1.cap.151. num.38. uſque ad 46.* Rota coram Royas *deciſ. 261. ſub num.10.* & in terminis Conſtitutionis Marchiæ Rota co-
ram Seraph. *d.deciſ.1242. ſub nu.2. & 3.* & coram Arguell. *dec.* 2
13. num.21. verùm etiam expreſſum onus importat ob accollationem præfatorum cenſuum, necnon annuæ præſtationes Monialibus promiſſæ, quæ certè titulum oneroſum pręſeferunt, & ad omne pejus evidentem utilitatem excludunt, prout in ſimili de aditione hæreditatis, quæ licèt tendat ad acquirendum, adhuc tamen, quia minor lædi poteſt pro exſolvendis debitis hæreditariis, abſque requiſitis ſolemnitatibus, neutiquam ſubſtinetur, Rota *deciſ. 554. num.3. & deciſ.479. ſub num. 6. & 9 part. 18. recent.*

Urget reſponſio ex ipſo facto elicita, quòd talis contractus 3

vere,

verè, ac realiter ad acquirendum non tendat, ac nomen acquiſitionis non mereatur, quia ex proceſſu in actis cauſæ exhibito, & pro præſenti propoſitione repetito, evidenter apparet redditus bonorum deliberatorum vix ad ſuſtentationem onerum, & ad ſolutionem expenſarum pro neceſſaria eorumdem cultura ſufficere; exindè enim quilibet titulus, nedum lucrativus, verùm etiam acquiſitionis excluditur, cum potiùs apertam læſionem redoleat, & nomen diſtractus mereatur, prout ex ſubſecuto eventu dignoſci potuit, dum mulier pulſata pro ſolutione frrctuum controverſi cenſus, *nominationi præfatæ, ac etiam prætenſæ ſubhaſtationi, & deliberationi, aliiſque ſubſequutis renunciat, & renunciavit*, ſunt verba ipſius proteſtationis ab ejuſdem Procuratore in actis dimiſſa; & ſi contrarium prætenditur, ab afferente probandum eſſet, Rota in civitatis Ca- 4 ſtellanæ bonorum 16. Junii 1684. *§. Neque dici poteſt*, coram bo. me. Paluccio, & 11. Januarii 1686. *§. Et ſanè*, coram R. P. D. Matthæjo.

Non obſtante duplici reſponſione in deciſionibus data, & quòd præfata renunciatio fuerit conditionalis, uti concepta ſub clauſula, *quatenùs opus ſit*, ſeu potiùs verbalis abſque effectiva bonorum dimiſſione, ideòque nihil ponat in eſſe, & quòd ipſa mulier, ſeu ejus procurator in actu renunciationis non allegaverit nullitatem ex defectu ſolemnitatum, & conſequenter contractus remanſerit in implicito ſtatu validitatis, cum nullus dumtaxat efficiatur minore, ſeu muliere volentibus; quia ex verbis ipſius proteſtationis, ſeu veriùs renuntiationis, & ex ſubſequuto totius effectu, id totum diluitur; clauſula enim *quatenùs opus ſit*, non valuit reddere actum conditionalem, uti adjecta verbo præſentis temporis, ad text. *in l. cum; ad præſens, ff. ſi cert. petat. l. inſtitutio talis, ff. de condit. inſtit.* nec renuntatio dici po- 5 tuit verbalis, cum illius vigore hæredes mariti poſſeſſionem bonorum dimiſſorum nati fuere, ut ex Summario ipſius Comitiſſæ, *ſub nu.* 12. doctum fuit.

Prout etiam quòd mulier non allegaverit nullitatem nominationis, & reſpectivè acceptationis deliberationis ex defectu ſolemnitatum, quia ex lectura ipſius renunciationis contrarium apparet, ibi: *Inſuper his ſalvis dixit, quòd eum acceptaverit dictam prætenſam nominationem, tam in dicta prætenſa ſcriptura privata, quàm in inſtrumento ſine aliqua ſolemnitate, nempè ſine decreto judicis, & propinquorum, ut requiritur in conſtitutione Marchiæ, etiamſi prætenſam accollationem ſciviſſet, illamque acceptaſſet, & ſe expreſsè ad eam obligaſſet, omnis prætenſa obligatio eſt nulla.*

Minùs ſubſiſtens viſa fuit exceptio, quòd ad ſanandum ſolemnitatum defectum ſuffragari poſſit, quòd Comitiſſa Eleonora per plures, ac reiteratos actus nominationem præfatam ratificaverit, & ſignanter deliberationem in perſonam Michilli peractam in judicio ſubſtinuerit, favorabilem ſententiam ſuper illius validitate, & juſtitia reportando; ideòque hujuſmodi actus nedum præſeferant actualem, & poſitivam acceptationem, & reſpectivè ratificationem, quæ nullis ſolemnitatibus indiget.

Nam pro omnimoda remotione objecti diſtinguendi ſunt actus, qui Comitiſſæ tribuutur pro prætenſa ratihabitione. Primò enim affertur inſtrumentum ſub die 24. Julii 1659. ſtipulatum, quòd ſolùm præſefert ſimplicem recognitionem ſubſcriptionis in apocha privata nominationis habitæ.

Secundò adducitur aliud inſtrumentum ſimplicis declarationis Michilli, quod ipſe dumtaxat purum nomen habuerat in præfata deliberatione, & quòd ipſe nullum damnum pateretur, & conſequenter nil aliud importat, quàm declarationem ad ipſiuſmet commodum.

Tertiò objicitur productio eorumdem jurium, unà cum apocha nominationis coram A. C. Bulgarino facta, necnon ſententia ſuper validitate, & juſtitia deliberationis adverſus filios obtenta ex capite læſionis agentes; verùm præfati actus contractum nulliter geſtum validare nequeunt, minuſve ratificationem important, tum quia ratificatio contractus minoris, vel mulieris eaſdem prorsùs ſolemnitates requirit, quas in ipſo contractu adhiberi neceſſe eſt, Boccac. *ſuper Conſtit. Ægyd. gloſſ.* 8. *num.* 63. Pich. *ad ſtatut. Urb. gloſſ.* 7. 6 *numer.* 86. Rot. coram Seraph. *deciſ.* 1292. *ſub numer.* 1. *& ſeq.* & coram Dunoz. Jun. *deciſ.* 81. *numer.* 12. & coram Arguell. *deciſ.* 3. *numer.* 21. docto præſertim de nullitate contractus, & ſic de veritate principii infecti, ac tituli vitioſi, Rota *deciſ.* 31. *numer.* 11. poſt Cenc. de Cenc. *& deciſ.* 96. *num.* 15. *&* 17. *part.* 6. *recent.* tum quia actum eſſet de ſolemnitatibus ſtatutariis, ſi per hujuſmodi reiteratos actus earumdem defectus ſuppleretur, ac ſtatuentium mens, ac intentio, quæ dumtaxat minorum imbecillitati providè ſuccurrit, de facili eluderetur, ſi cum eadem facilitate, qua minores inducuntur ad primum contractum, ita ad illius reiterationes trahi poſſent, Rot. coram Zaratt. *deciſ.* 42. *ſub nu.* 18. 7 coram Peutinger. *deciſ.* 273. *num.* 19. *& ſeqq. & deciſ.* 114. *num.* 13. *part.* 14. *recent.*

Non reſiſtente, quòd productio Jurium, & ſucceſſivè ſententia in vim eorumdem obtenta, dicantur actus judiciales, ac proindè uti facti apud acta, ſeu calore Judicii, non indigeant ſolemnitatibus, quia concluſio procedit quoad actus concernentes validitatem Proceſſus, & quoad ipſaſmet judiciales obligationes, ſuper quibus Judex cognoſcit de utilitate minoris; ſecus verò prout in præſenti ad effectum validandi obligationem mulieris, ſuper cujus utilitate Judex non cognovit, nec eam fieri, aut confirmandam eſſe pronunciavit, & multò minùs ad favorem tertii in cauſa non exiſtentis, cum iſto caſu non intrent termini Actorum Judicialium, neque caloris Judicii; ſed potiùs adaptatur concluſio, quòd minor, ſeu mulier etiam in Judiciis non obligatur ſine ſolemnitatibus, quando poſſibilis eſt eorumdem læſio, Carpen. *ad ſtatut. Mediolanen. cap.* 328. *num.* 64. Cancer. *var. reſol. part.* 2. *cap.* 1. *de minoribus num.* 88. *& ſeqq.* Pic. *ad ſtatut. Urbis, gloſſ.* 7. *ſub num.* 122. Rota penes 8 Cenc. *de cenſ. deciſ.* 473. *ſub num.* 3.

Quinimò in præſenti, etiamſi ageretur de judiciali obligatione apud acta Curiæ, adhuc tamen ex peculiari efficacia Ægidianæ Conſtitutionis ſervandæ eſſent ſolemnitates in illa præſcriptæ, ex Boccac. *d. gloſſ.* 8. *ſub nu.* 7. *verſ. Et* 9 *ideò habetur*, Rot. *dec.* 272. *ſub num.* 12. *&* 13. *part.* 17. *recent.*

Minùs refragante, quòd Judex cognoverit de utilitate mulieris, dum per ſententiam definivit deliberationem validam, & juſtam, quia id contingit reſpectu filiorum non autem mulieris, illis nempè non fuiſſe læſivam; undè potiùs intrat illatio, quòd Judex cognoverit de utilitate filiorum, & ſic de damno mulieris matris, ſi læſionem reſpectu eorumdem excluſerit, & erroneum eſt argumentum, quòd ex hujuſmodi ſententia utilitas mulieris inferatur, dum hæc excipiendo de non læſione reſpectu filiorum noluit quoad ipſam utilitatem affirmare: Reus enim excipiens dicitur negare, & nihil aſſerere, Bald. *in §. Per hanc* 2. *C. de tempor.* 10 *appell.* Leo *de præpar. jud.* 12. *num.* 36. *part.* 1.

Hinc nullius ponderis reddebatur, quòd talis deliberatio, & reſpectivè accollatio cenſuum in partem pretii bonorum deliberatorum tribuenda ſit immediatè Eleonoræ uti facta ad ipſius favorem per interpoſitam perſonam, ideòque etiam ſemotis ſolemnitatibus ſubſtineatur, quia contractum fuit inter æquè Privilegiatos, dum empta fuere bona filiorum minorum, ad tradita per Rot. *deciſ.* 190. *num.* 27. *&* 28. *part.* 5. *recent.* & in adden. ad Gregor. *deciſ.* 164. *ſub nu.* 12. 11 Nam quidquid ſit, an verè deliberatio cenſeatur immediatè expleta in perſonam mulieris uti facta Michillo pro perſona nominanda, concluſio non applicatur, ſeu ejus limitationem recipit, tum ex quo inter filios aderant tunc temporis tres ætate majores, tum ex quo agitur in præſenti per Creditores cenſus de lucro captando, per Comitiſſam verò de damno obviando, cùm in diſcrimen poſuerit ejus dotem ſub hujuſmodi obligatione, & illius medietatem ſalvam dumtaxat expoſcit, non adverſus ipſoſmet filios, ſed contra eorumdem Patris Creditores. Undè intrat limitatio, quòd etiamſi ageretur inter æquè privilegiatos, potior eſt 12 cauſa illius, qui agit de damno evitando, & rectè per ipſum opponitur de defectu ſolemnitatum, ut benè firmatur *per deciſ. in objecto allegat.* & ſignanter *in deciſ.* 190. *part.* 6. *ſub num.* 29. & habetur per Rota coram ſan. mem. Gregorii XV. *deciſ.* 164. *num.* 6. ibique adden. *num.* 12. *& deciſ.* 278. *num.* 6. *p.* 2. *& deciſ.* 675. *ſub num.* 8. *&* 9. *part.* 18. *recent.*

Stante præſertim extenſione ipſius Conſtitutionis Ægidianæ ad mulieres majores, quæ habet locum etiam in 14 contractibus cum minoribus, & perſonis privilegiatis celebratis, Rota coram Peuting. *deciſ.* 273. *nu.* 5. Ubi quòd nullitas inducta ipſo Jure, procedit, etiamſi contractus permanſerit in implicito ſtatu validitatis, multòque magis in præſenti caſu, quo Comitiſſa numquam fructus prætenſi cenſus perſolvit, ſed pulſata pro eorumdem ſolutione ſtatim de nullitate oppoſuit, Rota *dicta deciſ.* 273. *ſub num.* 18.

Reformandas itidem DD. cenſuerunt deciſiones in cauſa editas quoad alteram earumdem partem, qua firmatum extitit medietatem dotis Eleonoræ ſalvam non remanſiſſe ex cauſa præfatæ deliberationis undecim locorum Montium cum dimidio, quia calculus in eiſdem deciſionibus formatus inſubſiſtens videbatur: Admiſſa enim quantitate dotis in ſumma ſcut. 13. mill. ultrà acconcium valoris ſcut. 660. conſtitutæ, prout præſefert jurata promiſſio in publico Inſtru-

Inſtrumento habita; non obſtante, quòd de integra illius ſolutione non doceatur, & extet ſententia bon. mem. Card. Littæ, canonizans hujuſmodi ſolutionem in ſcutis dumtaxat 10400. quia ab hac ſententia pendet appellatio, & quidem cum voto hujus Sac. Tribunalis definienda; undè quouſque non fuerit confirmata, nullum jus ſtatuere poteſt, Rota coram Merlin. *deciſ.* 316. *num.* 5. & coram Priol. *deciſ.* 14 46. *ſub num.* 30. & ſemper ad dimetiendam dotis quantitatem ſpectari debet illius jurata promiſſio, quando doceri poſſit, prout in præſenti, de majori parte ſoluta.

Evidenter conſtat illius meditatem neutiquam ſalvam remanſiſſe, dum à præfato calculo demenda eſt quantitas ſcut. 300. ſortis unius Cenſus jam extincti, & Cambium ſcut. mille contractum debitore decocto, prout etiam valor, ſeu pretium bonorum hæreditariorum Equitis Bernardini cum iſta, ex ſuperiùs animadverſis pluribus obnoxia dignoſcuntur, & in parte pendente lite deliberata fuerint Creditoribus hypothecariis, ideòque in dote mulieris non imputanda; Undè ad cenſum dicitur; quòd eidem Comitiſſæ remanſerint, dumtaxat loca Montium 55. ex quibus dempto pretio locorum, dici nequit medietas dotis in ſcutis 6830. ut calculanti apertiſſimè patet.

Dato igitur, quòd non ſit ſalva dotis medietas, nimis debile viſum fuit refugium, quòd mulieri non detur optio bonorum pro illius ſatisfactione, nec attendenda ſit ejuſdem proteſtatio, quod ſuper locis Montium, non autem ſuper ſtabilibus præfatam medietatem conſequi velit, quia præmiſſo, quòd ſemper mulieri datur electio bonorum, ſuper quibus conſequi poſſit creditum dotale, ut de praxi in Urbe ſervanda teſtatur Ridolph. *part.* 1. *cap.* 9. *ſub num.* 10. removetur in præſenti quælibet difficultas, dum conſtat de portioritate ejus crediti ſuper præfatis locis Montium, uti per Virum poſt obligationem dotalem quæſitis, quo caſu etiamſi Cenſus controverſus eſſet anterior, mulier tamen in bonis poſteà quæſitis præfertur, ad text. *in l. ſi is, qui ff. de Jure Fiſci*, qui licèt loquatur in Fiſco, extenditur tamen ad dotem, juxta opinionem Rotæ coram Ninot. *deciſ.* 17. *numer.* 5. *& in recent. deciſ.* 328. *ſub num.* 19. *part. cum aliis alleg.* in Fulginaten. Bonorum 13. Junii 1664. coram Ottalora.

Verùm quia DD. in præcedenti propoſitione dubitarunt, quòd ſaltem Comitiſſa teneretur ad fructus controverſi cenſus pro eo tempore, quo bona deliberata poſſederit, & ante ipſius reclamationem, ex quo contractus dici poſſet in implicito ſtatu validitatis, & apud partes admodùm controverſum extitit, quòd bona præfata fructus non reddidiſſent, quum eſſent ſufficientia ad onerum realium, ac ſuper eiſdem bonis impoſitorum ſatisfactionem, prout præſeferre videbatur proceſſus ut ſuprà exhibitus ſuper probatione fructuum eorumdem bonorum, in quam DD. junxerunt, quòd Comitiſſa Eleonora reddat rationem fructibus de tempore ejuſdem poſſeſſionis perceptis.

Et ita reformandas eſſe deciſione juxta modum reſponſum fuit, utraque parte informante &c.

REVERENDISS. DOMINO EMERIX DECANO.

Recineten. Cenſus.

Kunæ 10. Martii 1687.

Argumentem in præcedenti deciſione reperitur.

SUMMARIUM.

1 *IN contractibus ad acquirendum tendentibus nullæ requiruntur ſolemnitates.*
2 *Hac tamen concluſio procedit in contractibus de ſui natura merè lucrativis vel in aliis, qui principaliter tendunt ad acquirendum facta obligatione ſolvendi quid minimum, ut fieri ſolet in inveſtituris emphyteuticorum bonorum, ſecùs verò in contructu oneroſo emptionis.*
3 *De opinione poteſt dubitari in terminis ſtatuti Urbis.*
4 *Non autem in terminis conſtitutionis Marchiæ.*
5 *Solemnitates exiguntur etiam in emptione facta à minore ſub haſta.*
6 *Præſertim quando in ipſa non eſt præſens minor, & ſit per alium pro perſona nominanda.*
7 *In contractu judiciali nullæ exiguntur ſolemnitates.*
8 *Approbatio contractus facta ad unum finem, & effectum, non operatur illius ratificationem quoad alium.*
9 *Minor, ſeu mulier ex non ſervatis ſolemnitatibus non poteſt repetere fructus cenſus ſoluti, poteſt tamen intervertere ſolutionem decurſorum etiam ante declaratam nullitatem.*
10 *Minor, vel mulier fructus preceptos ex bonis nulliter emptis tenetur reſtituere*
11 *Deliberatio in parte exceſſiva corruit in totum.*

DECISIO XXVIII.

COllatis ad invicem fundamentis priorum deciſionum in hac cauſa editarum ſub diebus 17. Aprilis 1684. & 7. Martii 1685. & ultimæ contrariæ editæ ſub die 21. Junii proximi præteriti coram bo. memor. Albergato, in qua dictum fuit accollationem cenſuum ſcutorum 3. mil. in ſorte factam à Comitiſſa Eleonora in acceptatione nominationis de ſe factæ à Joſepho Michillo deliberatario bonorum pro perſona nominanda fuiſſe nullam, ſed tamen teneri reddere rationem de fructibus ab ea perceptis ſpatio annorum quatuor circiter, quibus pacificè poſſedit bona deliberata, & non excepit de nullitate obligationis, Domini coram me in illius locum ſubrogato cenſuerunt ſtandum eſſe in ſecundo loco deciſis.

Subſiſtens enim viſa fuit nullitas obligationis, & accollationis deducta ex defectu ſolemnitatum, non obſtante, quòd acceptatio nominationis principaliter tenderet ad acquirendum bona deliberata, ideòque nullis indigere videretur ſolemnitatibus, ad tradita per Alex. in addit. ad Bartol. *in leg. apud Julianum, §. fin. littera D. ad finem verſic. idem dicit, ff. quibus ex cauſis in poſſeſſ. eat.* Angel. *conſ.* 317. *num.* 13. cum aliis concordantibus adductis per Rotam in Caſalen. prętenſę nullitatis contractus 19. Junii 1669. coram Eminentiſſimo 1 Cardinali Carpineo, quia concluſio benè procedit in contractibus de ſui natura merè lucrativis, vel in aliis, qui principaliter tendunt ad acquirendum facta obligatione ſolvendi quid minimum loco pretii, vel modicam annuam penſionem pro recognitione dominii, ut fieri ſolet in inveſti- 2 turis bonorum emphyteuticorum, in quibus terminis loquuntur auctoritates in contrarium adductæ; ſecùs verò in contractu oneroſo emptionis bonorum, in quo mulier, vel minor lædi poteſt non ſolùm circa taxationem juſti pretii; ſed etiam circa modum illud ſolvendi, nimirùm, prout hic, per accollationem cenſuum impoſitorum ad rationem ſeptem pro centenario, quando bona acquiſita, detractis oneribus, reddebant fructus ad rationem longè minorem, ut liquet ex depoſitionibus teſtium examinatorum, & ex calculo dato adnotatur per Fenzon. *ad Statut. Urbis lib.* 1. *c.* 151. *à n.* 38. *uſque ad n.* 46. & firmatam per Rotam cor. Royas *dec.* 261. *ſub nu.* 10. *in fine*, & in terminis conſtitutionis Marchiæ coram Seraphino *dec.* 1242. *num.* 2. *&* 3.

Nec refert, quòd de hujuſmodi articulo aliàs dubitaverit Rota cor. Buratto, ut teſtatur idem Fenzon. *loco ſupra ci-* 3 *tato ſub num.* 44. quia ratio dubitandi fuit in terminis Statuti Urbis facientis mentionem ſolùm de pacto de non petendo refutatione, quietatione, & donatione faciendis per mulieres, vel minores, quæ ſunt de ſui natura læſiva, an ſcilicet ſub eo comprehenderentur etiam contractus emptionis, & alii, qui de ſui natura tendunt ad lucrum, licèt ex accidenti poſſint eſſe læſivi, ut refert Adden. ad Gregor. *dec.* 333. *nu.* 9. Adeòque non militat in conſtitutione Marchiæ, quæ cum faciat mentionem generaliter de omnibus contractibus, & ſpecialiter de venditione, quę eſt relativa emptionis, conſecutivè etiam loquitur de iſta, ut in ſpecie ponderat 4 Rota coram Seraphin. *dicta deciſione* 1242. *numero* 3.

Minùſque relevat, quòd agatur de emptione facta ſub haſta mediante perſona Joſephi deliberatarii, quia mulier emens ſub haſta, adhuc tenetur ſervare ſolemnitates à Statuto, vel Ægydiana pręſcriptas, ut tradit Picus *ad ſtatut. Urbis dicta gloſſ.* 7. *num.* 314. *&* 321. *verſicul. Verum contrariam* 5 *opinionem* Poſth. *de ſubhaſtat inſ. ect.* 34. *nu.* 127. & ſine difficultate, quando ipſa non eſt pręſens ſubhaſtationi, & deliberationi bonorum, ſed ex poſt nominatur à deliberatario, qui declaravit ab initio emere pro perſona nominanda, quia 6 tunc Judex non poteſt cognoſcere de utilitate mulieris.

Prout nec etiam facit, quòd Eleonora in contradictorio judicio cum filiis ſubſtinuerit validitatem deliberationis, adeòque illam approbaverit per actum judicialem, in quo nullæ ſolemnitates requiruntur, ad tradita per Adden. ad Pamphil. *dec.* 11. *n.* 15. Rota poſt Gilian. *ad ſtatut. Peruſ. dec.* 54. *in fine*, coram Buratt. *deciſ.* 301. *numer.* 9. *& in recentior. deſicion.* 132. *& deciſion.* 396. *utrobique numer.* 9. *&* 10. *part.* 7 13. *& deciſion.* 693. *numer.* 2. *part.* 18. Quidquid enim ſit, an contractus ratificatus per actum judicialem ſine ſolemnitatibus obliget mulierem, vel minorem ratificantem, in præſenti extranea viſa fuit hujuſmodi quæſtio, quia Judex cognovit ſolùm, an filii, qui paſſi fuerant deliberationem bonorum, remanſiſſent per eam læſi, prout ipſi deducebant,

non

non autem, an etiam ipſa deliberataria. Unde cum benè
ſimul ſtare poſſit, quòd idem actus ſit utilis venditori, læ-
ſivus verò, & damnoſus emptori, approbatio contractus
facta in judicio ad unum finem, & effectum, non operatur
illius ratificationem quoad alium ultra mentem Judicis, &
partium de ejus validitate altercantium, ut in ſpecie notat
Picus *ad Statut. Urbis dicta gloſſ. 7. & 321. & 322.*

Firmata autem nullitate obligationis, ſeu accollationis
factæ per Comitiſſam, fruſtrà Fratres de Bonacurſiis pro
ſubſtinenda deliberatione locorum undecim montium ſecu-
ta ad ipſorum favorem vigore ſupradictæ accollationis re-
currebant ad implicitum ſtatum validitatis illius ab anno
1659. uſque ad annum 1663. quo ſaltem durante prætende-
9 bant Eleonoram fuiſſe obligatam ad ſolutionem fructuum
cenſuum accollatorum, ad tradita per Gratian. *diſcept. 559.
nu. 64. & 65.* & firmata per Rotam in Romana cenſus 11.
Martii 1682. *§. Tum maximè*, coram me; tum quia hodie
non agitur de fructibus jam ſolutis ante declaratam nullita-
tem, ad hoc ut illi veniant reſtituendi, vel compenſandi
in diminutionem ſortis, in quibus terminis loquuntur Gra-
tian. & Rota ſuperiùs allegati; ſed de ſolvendis, ſeu ſolu-
tis poſt appoſitam in actis nullitatem obligationis, ad quos
mulier non tenetur, niſi pro rata fructuum perceptorum,
de quibus fuit facta locupletior ex bonis deliberatis, ne
aliàs pro rata cenſuum accollatorum fruatur re, & pretio,
contra notiſſimas juris ſanctiones *in l. Julianus, §. ex vendito,
ff. de act. emph. & l. curabit 5. C. eodem*, cum aliis concordan-
10 tibus adductis per Rotam *deciſ. 237. num. 9. part. 17. recent.*
tum etiam quia deliberatio locorum montium fuit facta non
ſolùm pro fructibus decurſis ſpatio quatuor annorum, in
quibus obligatio mulieris juxta cenſum partis fuit in impli-
cito ſtatu validitatis; ſed etiam pro aliis decurſis per qua-
tuor annos cum dimidio ante accollationem, pro quibus
non ſuffragatur implicitus ſtatus validitatis; ideòque tam-
quam exceſſiva in parte, corruit in totum, Poſthum. *de
ſubhaſt. inſpect. 50. num. 2. & 3.* Rota poſt eumdem *deciſ. 69.
num. 20. & deciſ. 101. num. 8.*

Et ita conſtare tam de nullitate obligationis Comitiſſæ
Eleonoræ, quàm ſubhaſtationis ſecutæ ad inſtantiam Fra-
trum de Bonacurſiis, & Eleonoram teneri reddere ratio-
nem de fructibus perceptis ex bonis deliberatis quadrien-
nio ante allegatam nullitatem, reſolutum fuit.

Utraque &c.

*Sacra Rota eſt in voto, conſtare de bono jure Comitiſſæ Eleonoræ in
caſu, & ad effectum, de quo agitur ex rationibus deductis in
ſupra relatis deciſionibus.*

REVERENDISS. P. DOMINO CAPRARA.

Recineten. Cenſus.

Lunæ 22. Martii 1688.

Argumentum in deciſ. 27. notatum fuit.

S U M M A R I U M.

1 *SEntentia non poteſt eſſe latior ipſa Rotali reſolutione.*
2 *Poteſt tamen ferri ſuper his, quæ veniunt in conſequen-
tiam, & concomitantiam ipſius reſolutionis.*
3 *Fructus non veniunt niſi à die petitæ manutentionis.*
4 *Veniunt tamen uſque à principio, ſi non in interdicto poſſeſſorio,
ſed in petitorio bona petita fuerint.*
5 *Licet non agatur de ſpolio violento, nec attentato.*
6 *Fructus veniunt reſtituendi, non obſtante bona fide elicita ex
favorabilibus reſolutionibus poſteà revocatis.*
7 *Obligatio deſtituta ſolemnitatibus volitis ab Ægidiana eſt nul-
la.*
8 *Obligatio facta pro pretio rei acquiſitæ etiam non adhibitis ſo-
lemnitatibus ſubſtinetur.*
9 *Concluſio procedit in acquiſitione lucroſa, ut eſt emphyteuſis,
pro qua quid minimum ſolvitur, ſecus verò in contractu
oneroſo emptionis bonorum.*
10 *Etiam ſi emptio facta ſit ſubhaſta.*
11 *Præſertim, ſi minor, vel mulier præſens non fuerit, ſed alius
emerit pro perſona nominanda.*
12 *Obligatio facta in judicio eſt valida etiam ſine ſolemnitatibus*
13 *Ut valeat ratificatio, exigitur ſcientia nullitatis.*
14 *Approbatio ad unum finem facta, non poteſt extendi ad alium.*
15 *Fructus decurſi tempore, quo contractus reperitur in implicito
ſtatu validitatis, ſunt debiti.*
16 *Id tamen procedit in iis fructibus quos durante implicito ſtatu
validitatis fuerunt ſoluti, non autem in fructibus, qui non
fuerunt ſoluti.*
17 *Mulier ad nullos alios fructus tenetur, niſi ad eos quos ex
bonis nulliter emptis percepti, & in propriam utilitatem con-
vertit.*
18 *Deliberatio exceſſiva corruit in totum.*
19 *Mulier tenetur reddere rationem de fructibus perceptis è bonis
nulliter emptis.*

D E C I S I O XXIX.

SEntentiam Eminentiſſimi Card. Mareſcotti latam cum
voto Rotæ confirmatoriam alterius Eminent Card Ac-
ciajoli, in qua favore Co. Eleonoræ condemnantur Bonacur-
ſii ad reſtitutionem locorum montium, unà cum fructibus à
die deliberationis decurſis uſque ad præſens, Domini confir-
mandam cenſuerunt ob illius validitatem, & juſtitiam.

Validitas ſiquidem viſa eſt clara, & licèt impugnetur
ſub prætextu, quòd ſententia contineat difformitatem à
voto Rotali, dum confirmando ſententiam Card. Acciajo-
li, condemnat ad reſtituendum fructus, de quibus nulla
fuerat habita mentio *in d. voto*, ex qua difformitate, & ex-
ceſſu cauſetur nullitas ſententiæ, quæ non poteſt eſſe latior
ipſa Rotali reſolutione, Rota *dec. 304. num. 2. part. 13. recent.*
Attamen prætenſa nullitas, ſive exceſſus, nullatenùs ſub-
ſiſtit, quia cum à ſententia Eminen. Card. Otthoboni, re-
vocatoria alterius ſententiæ Card. Acciajoli, fuiſſet cauſa 1
commiſſa Card. Mareſcotto cum voto Rotæ, & in Rota
diſputatum dubium, *An conſtet de bono jure Com. Eleonoræ ad
effectum, de quo agitur*, & affirmativè reſolutum ob inſubſi-
ſtentiam accollationis cenſuum factæ per Eleonoram abſ-
que ſolemnitatibus ſtatutariis, & ob id eſſe reſtituenda à
Bonacurſiis loca montium in vim dictæ accollationis nul-
liter ſubhaſtata, pro effectu hujus reſolutionis; debita quo-
que fuit ipſi Eleonoræ reſtitutio fructuum eorumdem loco-
rum montium, & proindè in ſententia nullus poteſt conſi-
derari exceſſus, ſive quia bonum jus in Rota diſputatum, &
favore Eleonoræ deciſum, reſpiciebat confirmationem, vel
infirmationem reſpectivè dictarum ſententiatum Card. Ac-
ciajoli, & Otthoboni, de quarum viribus agebatur, ſive
quia pronunciatum fuit ſuper iis, quæ veniunt in conſe-
quentia, & concomitantia voti, ut reſpondet Rota *dec. 188.
nu. 3. & 4.* poſt Cenſ. *de cenſib. & dec. 164. num. 28. p. 8. rec.* & in 2
terminis comprenſionibus fructuum, Rota *dec. 89. num. 4. cum
duob. ſeqq. q. 12. rec.* & quæ ſub generali reſolutione impli-
citè, & virtualiter continentur, ut ex mente Rotæ Card. de
Luc. *de judic. diſc. 4. ad* 11. & ipſa Rota *deciſ. 5. per totam*, ſignan-
ter *num. 7. part. 16. & deciſ. 229. num. 7. part. 16. & deciſ. 229.
num. 7. & 8. part. 18. recent.*

Nec in dubium revocari poteſt dictos fructus deberi, &
quidem à die liberationis, quia cum verſemur non in ſim-
plici interdicto ſummariiſſimi poſſeſſorii, ubi fructus non
veniunt, niſi à die petitæ manutentionis, ex deduct. per Card.
Cerro. *dec. 487. nu. 3.* ſed in judicio petitorio, in quo, ut hìc, 3
latæ ſunt ſententiæ, quæ titulum ſubhaſtationis, utpotè pro-
venientem ab accollatione nulla, ad non titulum reducunt,
hoc caſu fructus reſtitui ſolent uſque à die ſubhaſtationis,
& deliberationis, Cyriacus *controv. 500. ſub num. 47. verſ. quæ
ſi vera, & n. 48. & 49.* Surd. *dec. 568. n. 7.* Rot. coram Amat. Du- 4
noz. *dec. 818. n. 13. & dec. 487. n. 4. & 5.* coram Card. Cerro, &
dec. 113. à numer. 16. uſque ad 19. coram Arguel. etiamſi ver-
ſemur in ſpolio non violento, nec attentato. ut diſtinguen- 5
do tradit Rota *dec. 2. num. 16. p. 11. rec. & d. dec. 487. nu. 6. cum
duob. ſeqq.* coram Card. Cerro. Abſque eo quòd ſuffragetur
bona fides, quæ reſultare prætenditur ex reſcriptis ſigna-
turæ non admittentis appellationem à mandato bon. mem.
A.C. Areoſti, cujus vigore fuit facta ſubhaſtatio, & ex ſen-
tentia Card. Otthoboni, nec non duabus deciſionibus co-
ram bo. me. Albergato: Quia ſtante appellatione, nec non
ſubindè commiſſione ſignata à ſa. me. Clemente IX. directa
Card. Borromæo, & poſtmodùm Card. Acciajolo in ejus
locum ſubrogato, excluſa remanet quæcumque bona fides,
non obſtante aliqua taciturnitate Eleonoræ in proſecutione
cauſæ, dum ſententia, ac deciſiones, tamquam inſubſiſten-
tes, fuerunt revocatæ, & ut dicebamus, titulus redactus
ad non titulum, ut benè Rota coram Arguell. *d. dec. 113.* quæ
eſt eadem poſt Salgad. *in labyr. credit. dec. 53. à num. 3. uſque
ad* 14. & Rot. *in rec. 224. nu. 26. & 17. part. 17.*

Juſtitia verò clarior apparuit, quia accollatio cenſuum 6
ſub onere graviſſimarum uſurarum facta ab Eleonora, cujus
vigore fuit actum à Bonacurſiis, fuit nulla, tamquam deſti-
tuta ſolemnitatibus à Conſtitutione Ægidiana requiſitis,
& proindè nullatenùs apta parere actionem, Covarr. *in cap.
quamvis pactum in 2. part. §. 4 num. 6.* Grott. *de contract. minor.* 7
quæſt. 8 num. 3. & ſeqq., Rota coram Duran. *deciſ. 18. nu-
mer. 15. & 16 & deciſ. 1. numer. 10. & ſeqq. & numer. 18. part. 5.
rec. &*

rec. & deciſ. 3. num. 6. par. 19. rec. & in terminis Conſtit. Ægi-
dianæ Rota *dec. 252. num. 21. §. Quibus p. 17. recent.* & coram
Arguel. *dec. 13. num. 5.*

In nihilo relevante, quòd cum agatur de accollatione
8 cenſuum facta occaſione acquiſitionis bonorum ſubhaſta,
quæ ceſſit in partem illorum pretii, non ſubjaceat ſtatuti
ſolemnitatibus, cum pretium veniat in conſequentiam ac-
quiſitionis, juxta deducta in Caſalen. prætenſæ nullitatis
contractus 19. Junii 1669. coram Eminentiſſ. Cardinali
Carpineo olim noſtri Ordinis Meritiſſimo Auditore, im-
preſſo poſt Torre *de pact. futur. ſucceſſion. dec. 73.* Quia con-
cluſio procedit in acquiſitione lucroſa, ut eſt emphyteu-
ſis, pro qua quid minimum ſolvitur in recognitionem dire-
cti Dominii, in quibus terminis loquitur d. dec. Caſalen. ſe-
cùs verò in contractu oneroſo emptionis bonorum, in quo
9 deceptio, ac læſio cadere poſſunt tam circa pretium, ejuſ-
que exceſſum, quàm circa modum illud ſolvendi nimis gra-
vantem, ut contingit in prima per accollationem cenſuum,
quorum fructus currebant ad rationem ſeptem pro centena-
rio, quando bona empta detractis expenſis, ac oneribus, lon-
gè minores reddebant, ut habetur ex teſtibus, & calculo ex-
hibito; hoc enim caſu non eſt dubium intrare diſpoſitionem
ſtatuti, ſeu conſtitutionis, quę ſicuti locum habet in quocum-
que contractu, ubi læſio etiam indirectè intervenire poteſt,
Baſcac. *ad conſtit. March. gloſſ. 8. num. 43.* Rot. *dec. 8. nu. 3. & 4.
& dec. 44. nu. 5.* poſt Pic. *ad ſtat. urb. & dec. 260. nu. 3.* coram
ſan. memor. Gregor. XV. & coram Arguel. *deciſ. 13. num. 8.*
& ita etiam in contractu emptionis involvente poſſibilita-
tem læſionis, ad plenè tradita per Fenſon. *ad ſtatut. Urbis lib.
1. cap. 151. à n. 33. uſque ad 46. & in annot. ad dec. 26. n. 15. & 16.
fol. 395. col. 1.* & Rot. *dec. 261. ſub n. 10. in fin. & dec. 164. à n.
1. uſque ad 5.* coram ſan. mem. Gregor. & in terminis conſti-
tutionis Marchiæ, & Gratian. *diſceptat. 26. à nu. 12. uſque ad*
10 17. & Rot. coram Seraph. *dec. 124. nu. 3.* quamvis agatur de
emptione facta ſub haſta, quia & in hac licèt authoritate
judicis facta ſervandas eſſe ſolemnitates à ſtatuto, vel Ægi-
diana præſcriptas, de veriori tradit Picus *ad ſtatutum urbis
gloſ. 1. nu. 314. ad 320. verſic. verùm contrariam opinionem*, & ſe-
quitur Poſth. *de ſubhaſt. inſpect. 3. n. 117.* Pręſertim quia deli-
beratio non fuit facta mulieri, ſed alteri acquirenti pro
perſona nominanda, qui Eleonoram nominavit, quo caſu
cum judici in ipſa deliberatione non innotuerit perſona no-
minanda, an eſſet mulier ita nec cognoſcere poterat, nec
11 rimari circumſtantias contractus, ut par erat, an illi ex-
pediret talis emptio, ut requiri tradit Pic. *ubi ſuprà num.
131. verſ. nec obſtat.*

Nec refragatur, quòd agentibus filiis ad nullitatem deli-
berationis, eadem Eleonora obtinuerit illam validam, &
juſtam per Judicem declarari, & ſic videatur illam ratifi-
caſſe, & approbaſſe; & hanc ratificationem, & approba-
tionem, tamquam in judicio peractam, non indigere ſole-
mnitatibus ſtatuti, ut dicit Rota *dec. 232. & 396. utrobique*
12 *n. 9. & 10. par. 13. recent. & dec. 693. n. 2. par. 12. rec.* Quoniam
cum non conſtet Eleonoram tunc habuiſſe ſcientiam nulli-
tatis emptionis, ac læſionis reſultantis ex accollatione cen-
ſuum cum graviſſimis uſuris loco pretii; nulla potuit indu-
ci ratificatio, quamvis feciſſet actum in judicio, Rota *deciſ.*
13 *535. num. 12. part. 1. recent.* coram Card. Cerro *dec. 298. n. 16.
& ſeqq.* & coram Peutinger. *dec. 333. nu. 1. verſ. & ſecundò, &
n. 2. & 3. dec. 42. n. 15. verſ. ſuppoſita, & nu. 10.* coram Zarat. &
dec. 157. n. 2. verſ. nec relevat, & nu. 4. coram Bich. Et multò
minùs judicialis authoritas, dum coram judice non fuit
actum ſuper læſione deliberatiſſimo reſpectu mulieris, ſed
quoad filios tantùm, qui prætendebant deliberationem,
quam paſſi fuerant, fuiſſe ipſis læſivam; & proindè cum idem
actus poſſit eſſe, non læſivus venditori, & è contra damno-
ſus, & læſivus mulieri emptrici, approbatio ad unum finem,
& effectum facta, non poteſt extendi ad alium ultra men-
tem judicis, & partis, ut obſervat Pic. *ad ſtatut. urb. d. gloſſ.
7. num. 321. & 322.* Et fuit dictum in deciſ. præcedentis in-
ſtantiæ coram Reverendiſs. Decano, & facit Rot. coram
Bich. *dec. 151. ſub nu. 3. verſ. nec revelat, & nu. ſeq.*

Nec pro ſubſtinenda deliberatione locorum montium fa-
cta pro fructibus cenſuum accollatorum ſuffragatur, quòd
dicti fructus ſint decurſi de tempore impliciti ſtatus validi-
tatis dictę accollationis, & proindè eos eſſe debitos dixerit
15 Rot. dec. poſt Cenc. *de cenſ.* & ipſe idem Cenc. *q. 24. nu. 18. &
ſeq. & qu. 88. nu. 16.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 56. n. 96. &
ſeq.* Sperell. *dec. 156. nu. 67.* Quoniam concluſio procedit in
iis fructibus, quos durante implicito ſtatu validitatis, &
antequam oppoſitum ſit de nullitate, fuerunt ſoluti, non
autem in fructibus, qui non fuerunt ſoluti, imò occaſio-
ne eorum paritionis oppoſita nullitas accollationis, ut col-
ligitur ex Cenc. *qu. 88. nu. 16.* & omnibus ſupra relatis; op-
poſita namque nullitate ad nullos alios fructus tenetur mu-
lier, niſi ad eos, quos ex bonis emptis percepit, & in pro-
priam utilitatem convertit, nec locupletatur cum aliena ja-
ctura, juxta text. *in l. quod ſi minor, ff. de minor. l. cum ſe fun-
dum, C. de pact.* Lamberteng. *de contract. gloſſ. 24. n. 1. & ſeqq.*
Sperell. *dec. 154. n. 61.* Rot. *dec. 464. n. 26. & ſeq. & n. 31.* & coram
Duran. *dec. 256. n. 1. et num. 2. et nu. 5. et ſeqq.* cum nulli de-
beantur fructus ex contractu, quem ob non ſervatas ſolemni-
tates nullam actionem producere potuiſſe, diximus *eadem
dec. 322. p. 17. rec. n. 27. et dec. 273. n. 1.* coram Peuting. & aliis
ſupra allegatis.

Pręterea dicebant etiam DD. deliberationem fuiſſe exceſ-
ſivam, ex eo quòd non ſolùm fuit facta pro fructibus tempo-
re impliciti ſtatus validitatis, ſed etiam pro decurſis ante
deliberationem, & accollationem, quamvis horum ſolutio,
utpotè promiſſa, explenda foret ab eadem Eleonora, quia ad-
huc ſemper ſunt fructus extra tempus impliciti ſtatus vali-
ditatis, & proindè ratione exceſſus corruit in totum; Natt.
in l. ſi non ſit, §. ſi certum, & ibi Jaſon. *n. 2. de condit. indebit.*
Poſth. *de ſubhaſt. inſpect. 50. num. 2. et 3.* Rota coram Duran.
dec. 27. n. 15. et dec. 69. n. 20. penes Poſth. *de ſubhaſt.*

Et ita ſacra Rota habuit pro nulla accollationem, & obli-
gationem Com. Eleonoræ, & ſubhaſtationem locorum mon-
tium factam à Bonacurſis, quibus voluit tamen Eleonoram
reddere rationem de fructibus ex bonis deliberatis perce-
ptis.

Et proindè confirmandam dixit ſententiam Emin. Car-
din. Mareſcotti cum voto hujus noſtri Tribunalis probatam,
utraque parte informante.

REVERENDISS. P. DOMINO URSINO.

Suttrina Dotis.

Lunæ 28. Aprilis 1687.

A R G U M E N T U M.

Dos eſt detrahenda ex bonis communibus, licèt non con-
ſtet verſam in utilitatem conſociorum. Societas cum
Pupillo contrahi aut renovari non poteſt abſque ſolem-
nitatibus; ſi tamen ſocietas jam præexiſteret inter ſo-
ciorum parentes, validè poteſt tacitè continuari, ac
etiam contrahi cum Pupillo ſive Minore abſque ſolemni-
tatibus dummodò expreſſus ſive etiam tacitus accedat
conſenſus Tutoris ſeu curatoris; & quomodo commu-
nio omnium bonorum inter fratres probetur, ex deci-
ſione convincitur.

S U M M A R I U M.

1 *DOs uni ſocio ſoluta, eſt detrahenda bonis communiter
poſſeſſis.*
2 *Et ſi non conſtet converſam fuiſſe in communem conſociorum
utilitatem.*
3 *Communio omnium bonorum inter fratres facilè præſumitur.*
4 *Et faciliùs continuata cenſetur poſt mortem unius ex conſociis
cum filiis in pupillari, vel minoritate relictis.*
5 *Communio ſufficienter dicitur probata ex ſola ipſarum confeſ-
ſione.*
6 *Diviſio univerſalis univerſalem ſimiliter præſupponit commu-
nionem.*
7 *Communicatio omnium debitorum, & creditorum nulla invi-
cem tradita ratione pro tempore, quo in communione fratres
vixerunt, ſocietatem omnium bonorum fuiſſe inter ipſos
inauctam, et continuatam liquidò probat.*
8 *Communio omnium bonorum probatur ex communicatione do-
tium, et deductione illarum, nulla habita ratione inæqua-
litatis numeri, et quantitatis illarum, et n. 10.*
11 *Hæres tenetur ſervare factum defuncti.*
12 *Acquiſitiones factæ proprio nomine per alterum ex fratribus,
et declaratæ communes in diviſione, factæ dicuntur à princi-
pio pro omnibus, et pro ſocietate.*
13 *Deſcriptio facta nomine pupilli per tutricem bonorum ad ipſum
ſpectantium non excludit ſocietatem omnium bonorum, ſi de-
indè omnia indiſtinctè fuerint æqualiter diviſa.*
14 *Mandatum procuræ factum alteri ex fratribus, non excludit
communionem univerſalem.*
15 *Societas cum pupillo nec contrahi neque continuari valet ſine
ſolemnitatibus.*
16 *Limita, ſi in ſocietate permanebat pater, quia ſequendo ſe-
mitas illius poteſt cum ſola authoritate tacitâ, vel expreſſa
tutoris, ſeu curatoris, in ſocietate continuare, aut illam
denuò contrahere.*

Ad ſub-

17 *Ad ſubſtinendam ſocietatem continuatam cum Tutrice ſufficit, quòd Pupillus factus major illam non impugnaverit, & perceperit lucra.*

DECISIO XXX.

A Sententia abſolutoria R.P.D Pallavicini devoluta cauſa ad Rotam, illiuſque examine ſub die prima Julii anni præteriti, & iterùm hodiè me proponente, aſſumpto ſub dubio, *An conſtet de credito, & pro qua ſumma*, DD. reſponderunt conſtare in ſumma ſc.1100. Quia dos Marthę Cacciatę Auctricis in quantitate ſc.2200. conſtituta probatur, & tradita Franciſco de Plattis viro in communione univerſaliter omnium bonorum tunc viventi cum Joſepho Antonio de Plattis fratre Patruele, qua ſtante communione illa debuit in actu diviſionis bonorum tamquam æs alienum detrahi ex effectibus communibus, cumque detracta non fuerit, venit modò pro medietate detrahenda ex portione, quę obtigit eidem Joſepho Antonio olim Conſocio, & rearum conventa-
1 rum Auctore, juxta tradita per Socc.ſen. *conſ.* 113. *n.* 12. *lib.* 2. Petr. de Ubald. *de duobus fratr. par.* 9. *n.* 3. Mantic. *de tacit. l.* 6. *tit.* 15. *n.* 23. *& tit.* 16. *n.* 10. *cum ſeq.* Menoch. *conſ.* 12. *n.* 15. *cum aliis relatis per* Michal. *de fratribus par.* 2. *cap.* 23. *n.* 12.

Idque, etiamſi non conſtet dictam dotem converſam fuiſſe in communem conſociorum utilitatem, cum hæc ſit natura ſocietatis univerſalis omnium bonorum ad differentia
2 particularis, ut ſocius teneatur omninò pro ſua contingenti portione ſolvere æs alienum ab altero ſocio contractum, tametſi non probetur, an ille ſocius, qui ęs alienum contraxit, id fecerit pro communi ſocietatis utilitate, ut ex text. *in l. ſi Societatem univerſarum*, *§.* 1. *ff. pro ſocio*, latè comprobat Menoch. *conſ.* 375. *nu.* 7. *& ſeqq.* Decius *conſ.* 66. *per tot*, Roland. *conſil.* 91. *n.* 41. *& ſeqq.* Et in his circumſtantiis admittit Rot. *in dec.* 1442. *n.* 7. *& ſeqq.* coram Coccino.

Communio autem univerſalis omnium bonorum, quæ inter fratres ratione mutuæ conjunctionis facilè præſumitur,
3 ut notat Alciat. *de præſumpt. negata* 1. *præſumpt.* 25. *nu.* 1. *verſ. ſed tamen*, Ciarlin. *contr.* 16. *n.* 4. & Roſ. *conſult. nu.* 5. & Rot. *dec.* 28. *n.* 10. *par.* 7. *rec.* & faciliùs continuata cenſetur poſt mortem unius ex conſociis cum filiis in pupillari, vel mino-
4 ri ætate relictis, ex firmatis per Menoch. *præſumpt.* 16. *n.* 19. *lib.* 3. Petr. de Ubald. *de duobus fratr. part.* 3. *ſub n.* 6. Michalor. *eodem tractat. dicta par.* 2. *cap.* 15. *n.* 61. & optimè Rota *in deciſ.* 23. *n.* 19. *par.* 27. *rec.* concludenter hic ab initio conſtituta probatur inter Alexandrum, & Paulum fratres de Plattis, & deinde inter Franciſcum filium dicti Alexandri, & Joſephum Antonium, filium Pauli conſervata, & retenta tum ex propria confeſſione conſociorum contenta in duobus diverſis publicis inſtrumentis datis in utroque ſummario *n.* 1. in quibus dictus Franciſcus vir Marthæ, & Joſephus Antonius Author Lucretiæ, & Catharinæ de Plattis, agnoſcendo bonam fidem ſeriò faſſi fuerunt utriuſque parentes, & ſucceſſivè ipſos ſemper permanſiſſe in communione univerſali omnium bonorum tam hæreditariorum, quàm aliorum undequaque provenientium ex quocumque titulo, & jure, & proindè in uno ex inſtrumentis præfatis cum uterque ſocius promiſcuè adminiſtraſſet, ne aliquo tempore ſuper adminiſtratis controverſia oriri poſſet, mutuò, & viciſſim ſe quietarunt, & ne viderentur per hanc mutuam liberationem recedere à communione prædicta, declararunt omnia contenta in eodem inſtrumento ſe gerere, & geſta velle intelligi ſine præjudicio præfatæ ſocietatis univerſalis: in altero autem præmiſſa eadem declaratione, omnia bona æqualiter diviſerunt, & lucra, & emolumenta communicarunt, ut latiùs conſtat ex tenore dictorum documentorum. Poſita autem hujuſmodi confeſſione utriuſque ſocii non incidenter, & perfunctoriè, ſed in actibus ſeriis, ac omninò proportionatis, non ſemel, ſed bis emiſſa, quęri ulteriùs non debet de tribus requiſitis, quę aliàs ad communionem univerſalem inducendam à DD. ſolent expendi, cum propria ſociorum confeſſio maximè geminata pręvaleat cui-
5 cumque probationum generi, & veritatem communionis perfectè redigi probet, quemadmodùm in ſpecie inquiunt Soccin. ſen. *conſ.* 162. *num.* 13. *lib.* 1. Maſcar. *de probat. concluſ.* 1315. *n.* 17. Menoch. *de præſumpt lib.* 3. *præſumpt.* 56. *n.* 33. Felic. *de ſociet. cap.* 11. *n.* 13. Joſeph de Roſa *conſult.* 2. *n.* 26. *& ſeq.* Michalor. *de fratrib. par.* 2. *cap.* 14. *n.* 17. cum aliis relatis per Rot. *in dec.* 90. *n.* 5. cor. Durano *dec.* 22. *n.* 10. *par.* 7. *et dec.* 27. *nu.* 1. 4. *et* 5. *par.* 17. *rec.*

Tum pariter ex facto ipſo conſociorum in dd. Inſtrumentis contento, in quibus non ſolùm ęqualiter, & pro virili diviſio legitur facta omnium, & ſingulorum bonorum cujuſvis generis undequaque provenientium, & tam nomine communi, quàm etiam proprio unius tantùm acquiſitorum, quæ cum ſit univerſalis, univerſalem ſimiliter præſupponit antecedentem communionem bonorum, ut ad- 6
vertit Bald. *in l.* 2. *n.* 1. *verſ. oportet ergo*, *C. communia dividun.* Bonden. *de Jur. contr. collect.* 39. *n.* 3. *tom.* 1. Urceol. *conſult.* 72. *n.* 2. Rot. *dec.* 269. *nu.* 2 *par.* 10. *& dec.* 410. *n.* 2. coram Prioſo; ſed etiam communicata fuerunt inter eos omnia debita, & credita, lucra, & emolumenta undequaque quæſita, nulla invicem reddita ratione pro tempore, quo in communione vixerunt, ex quibus ſocietatem omnium bonorum inter fra- 7
tres inductam, & in patrueles continuatam, arguunt communiter DD. *in leg. ſi Patruus*, *C. commun. utriuſque jud. & in l. Titium & Mævium*, *§. Altero*, *ff. de adminiſt. & peric. tutor.* Maſcard. *de probat. concl.* 315. *num.* 23. & alii innumeri relati per Menoch. *lib.* 3. *de præſumpt.* 56. *n.* 37. *&* 32. & Roſa *dicta conſult. nu.* 4. Nec non deſuper in commune collata probantur nonnulla lucra, & damna, quæ citra jus, & nomen univerſalis ſocietatis communicari non debuiſſent, ut ſunt dos propria uxoris unius ex ſociis, illiuſque fructus, ad tradi- 8
ta per Ciarlin. *dicta contr.* 16. *n.* 2. Rota *conſult.* 2. *n.* 34. Et aliæ pariter dotes datæ ſororibus conſociorum de bonis communibus, nulla in præfata bonorum diviſione habita ratione inæqualitatis numeri, & quantitatis illarum, ut ponderant Monqueq. *de diviſ. bon. lib.* 2. *cap.* 2. *n.* 17. Mantic. *de tacit. lib.* 6. 9
titul. 20. *per tot.* Mangil. *de imputat. quæſt.* 26. *n.* 1. Felic. *de ſociet. cap.* 26. *n.* 21. Gratian. *diſcept.* 643. *nu.* 14. aliique plenè congeſti per Michalor. *de fratr. par.* 2. *cap.* 12. *à n.* 3. *& ſeqq.*

Quæ quidem omnia cum proveniant ex facto, & dicto conſociorum, & ſic ipſiuſmet Joſeph. Antonii, univerſa- 10
lem bonorum communionem incontrovertibilem reddunt per Lucretiam, & Catharinam de Plattis, quæ uti hæredes d. Joſeph. Antonii tenentur ſervare factum defuncti, il- 11
liuſque confeſſionem approbare, & ratam habere, ex text. *in vulg. l. cum à matre*, *Cod. de rei vendic.*

Hinc pro ea excludenda non urget, quòd Franciſcus plures fecerit acquiſitiones bonorum nomine proprio, & particulari. Nam cum hæ declaratæ fuerint communes in ſubſequuta quietantia, & uti tales communiter, & pro virili diviſæ ſucceſſivè fuerunt inter Conſocios in actu diviſionis omnium bonorum, acquiſitio licèt peculiari nomine ſtipu- 12
lata facta dicatur uſque ab initio pro omnibus, & pro ſocietate, Roſa *conſult.* 8. *n.* 42. *& ſeqq.* & ſignanter *n.* 50. Ciarlin. *dicta contr.* 16. *n.* 32. *& ſeq.* & optimè Rot. *in dicta dec.* 27. *nu.* 20. *& ſeqq. par.* 17. *rec.* & in Fanen. ſucceſſionis 16. Junii 1625. *§. Minus etiam*, coram R.P.D. meo Hervault.

Multòque minùs refert, quòd Barbara Tutrix bona propria ipſius Joſeph. Antonii pupilli ſeparaverit à bonis communibus mediante ſeparato, & diſtincto Inventario, nec non Franciſcum ejus filium poſt ſuſceptam tutelam conſtituerit in procuratorem ad effectum, ut nomine ejuſdem pupilli exigeret omnes, & ſingulos effectus proprios, & debitores quietaret. Etenim exinde turbatæ dici non poſſunt leges univerſales ſocietatis, nam cum inter eos poſteà non appareat ratio calculata, & reliqua ad invicem ſoluta, ſed omnia lucra, & emolumenta communicata, deſcriptio bonorum uti propriorum in ſeparato inventario dicitur facta ratione tutelæ, & ut ſtatus ſocietatis, & lucrum, quod in dies fiebat, dignoſci poſſet, ut in ſimilibus dixit Hector. 13
Fœlic. *de ſocietat. cap.* 10. *n.* 40. *& cap.* 11. *n.* 22. Gratian. *diſceptat.* 547. *num.* 10. Roſa *d. conſultat.* 2. *num.* 9. *&* 10. *ubi alii concordantes.*

Quo verò ad mandatum procuræ, cum non adeſſet in- 14
ter has partes publicum inſtrumentum univerſalis communionis, illud fuit omninò neceſſarium pro commercio communis ſubſtantiæ, & pro cautela debitorum, ad effectum ſcilicet, ut iſti legitimè ſolverent, & poſſet Franciſcus liberè adminiſtrare, & contrahere cum tertiis, qui in ſingulis actibus non tenebantur inveſtigare, num inter ipſos adeſſet univerſalis ſocietas.

Prout nil denique obſtat, quòd ſocietas cum pupillo contrahi, aut renovari non potuerit, tam ex defectu conſenſus, quàm ſolemnitatum ſtatuti, juxta notata per Cæphal. *conſil.* 297. *ſub n.* 12. *& ſeq. lib.* 2. Alexandr. *conſil.* 30. *ſub n.* 6. 15
lib. 2. Decian. *reſponſ.* 72. *ſub n.* 4. *& alios.* Quoniam cum ea jam præexiſteret inter parentes ſociorum, validè potuit ex actibus ſubſequutis tacitè continuari, vel etiam contrahi cum pupillo, ſive minore nova omnium bonorum ſocietas abſque ſolemnitatibus ſtatutariis, dum expreſſus, ſive etiam tacitus acceſſit conſenſus Tutoris, ſeu Curatoris, ſecundum veriorem, & communiorem ſcientiam 16
quam tenent Teſtatores, relati per Menoch. *lib.* 3. *præſumpt.* 16. *numer*, 12. *& ſequentibus*, Mantica *de tacit. lib.* 6. *titul.* 16. *titul.* 13. *num.* 6. *& ſeqq.* Joſeph Ludov. *concluſion.* 53. *per verſ. prima conjectura*, articulo ad partes diſcuſſo, reprobataque Felic. *de ſocietat.* probat Michalor. *de fratribus part.* 2. *cap.* 15. *n.* 22. *cum pluribus ſeqq.*

Potiſſimùm dum hæc ſocietas fuit ſucceſſivè ratificata à dicto Joſepho Antonio effecto majori, nedum verbis, & declarationibus expreſsè emiſſis in dicta quietantia, & diviſione bonorum, ſed etiam factis mediante perceptione medietatis omnium bonorum undequaque provenientium, & nomine etiam proprio Franciſci acquiſitorum, & ſucceſſiva retentione eorumdem per longum tempus, nulla facta reclamatione, nec dato aliquo ſigno diſſenſus, quod
17 ſufficit ad ſubſtinendam ſocietatem tacitè initam cum Tutrice, Gratian. *diſceptat.* 547. *nu.* 3. *& ſeqq.* Ludov. *dicta concluſion.* 503. *verſic. ſupracitato*, & Michalor. *de fratrib. dicto cap.* 15. *n.* 5. *& ſeqq. ubi aliis concordan.*

Et ita poſt ſecundam cauſæ propoſitionem fuit reſolutum, utraque parte bis audita.

REV. P. D. BENINCASA.

Recanaten. Fideicommiſſi.

Veneris 24. *Aprilis* 1693.

ARGUMENTUM.

Inſinuatio, cum ſit ſolemnitas extrinſeca, ex ſpatio triginta annorum cum obſervantia præſumitur. Decretum Judicis requiſitum in obligatione Minorum, & Mulierum, ſuppletur ex authoritate perſonæ per judicem deputatæ, de cujus deputatione non poteſt dubitari, ſi tanquam judex deputatus intervenerit cum relatione ad acta, & ſola atteſtatio Notarii deponentis, quòd factis diligentiis delegatio non intervenerit, contrarium minimè probat.

SUMMARIUM.

1 *OBligatio debitoris de reinveſtiendo reſurgit tamquam à ſomno, ſi inveſtimentum, quod fecit, deindè diſtraxerit.*
2 *Et nedum pro ſorte, ſed etiam pro fructibus.*
3 *Hæres Mulieris non tenetur adimplere obligationem per ipſam ſine ſolemnitatibus ſtipulatam.*
4 *Obligationis reviviſcentia ex cauſa alienationis inveſtimenti, ad quod debitores tenebantur, datur cum eadem qualitate ſolidali.*
5 *Inſinuatio per lapſum* 30. *annorum cum obſervantia præſumitur.*
6 *Decretum judicis in contractu Mulieris ſuppletur ex authoritate adhibita perſona per ipſum deputata.*
7 *Negativa dictæ deputationis non probatur ex ſola atteſtatione notarii, qui factis diligentiis delegationem non reperiiſſe teſtetur.*
8 *Dos detrahitur à fideicommiſſo tantùm in ſubſidium.*
9 *Pro dote non datur retentio, ſi creditum remanſerit illiquidum ex diſtractionibus, & perceptione fructuum, à bonis viri.*
10 *Pro credito ſatisfacto non datur retentio.*

DECISIO XXXI.

EX bonis fideicommiſſo Angelæ Columbellæ ſubjectis, cum alienatum fuerit prædium Bellælucis, dubitatum hodiè fuit ad inſtantiam Lucretiæ hæredis fideicommiſſariæ, an eſſet relaxandum mandatum contra Marchionem Joſephum hæredem mediatum Agathæ, quæ pro illius reintegratione ſolidalem obligationem inveſtiendi pretium unà cum Antonio Viro contraxerat, & affirmativa prodiit reſolutio, pro ſumma tamen inferiùs exprimenda.

Quamvis enim pretium ex prædio retractum erogatum aliàs fuerit in emptione cenſuum, qui petitam reintegrationem ſupplerè poſſent, adhuc tamen, quia rata illorum in ſumma ſcutorum 850. iterùm diſtracta fuit ab eiſdem jugalibus, dubium non eſt, quin hæres illorum ad novam te-
1 neatur reintegrationem, reſurgentem tamquam à ſomno, non tamquam à morte, primæva obligatione, ut eleganter Bald. *in leg. unica*, *Cod. quando non petentium partes n.* 36. *verſic. attende hìc* Mangil. *de evict. quæſt.* 45. *nu.* 5. Rota coram Dunozett. junior. *dec.* 710. *nu.* 6. & non pro rata tantùm capitalis alienati, ſed etiam pro fructibus loco damnorum, &
2 intereſſe à die, quo favore hæredis fideicommiſſarii aperta eſt ſucceſſio, ut notant DD. in dicta lege deducta, *§. Qui poſt*, *ff. ad Trebellian.* Rota poſt Merlin. *de legitim. dec.* 20. *nu.* 12. & coram Cerro *dec.* 477. *n.* 17. *& in recentior. dec.* 402. *num.* 36. *par.* 9. *recentiorum.*

Nec relevare viſum fuit duplex objectum pro Marchionem excitatum. Alterum nempè quod pro Virili tantùm Agatha veniat condemnanda, dum unà cum marito ad inveſtimentum præfatum ſe adſtrinxit. Alterum verò, quòd alienatio prædii fideicommiſſarii, & ſucceſſiva obligatio mulieris pro reintegratione ſuſcepta remanſerit nulla, ita ut hæredes illius minimè afficiat, tamquam carens judicis decreto, & inſinuatione à conſtitutione Carpenſi requiſita, 3
juxta firmata per Rot. *dec.* 6. *n.* 3. *part.* 4. *diverſorum*, & coram Coccin. *dec.* 1975. *n.* 9.

Cum enim Agatha unà cum viro ſolidalem pro inveſtimento obligationem contraxerit, & cenſus, in quibus pretium prædii alienati inveſtitum fuit, diſtracti iterùm ab illa appareant, ut ſupra dictum eſt, ſicut primævam reaſſumpſit obligationem, ſic cum eadem qualitate ſolidali illam reaſſumpſiſſe cenſeri debet, Socc. jun. *conſ.* 20. *num.* 31. *l.* 4. 4
Ant. de Amat. *reſol.* 4. *n.* 4. *& ſeqq.* Cyriac. *contr.* 500. *n.* 31. *tom.* 3. cum aliis per Rota coram Dunozet. jun. *dec.* 719. *n.* 7.

Nullitas autem obligationis perperam exageratur, quia ex lapſu temporis triginta annorum cum obſervantia inſinuatio tamquam ſolemnitas extrinſeca præſumitur; Felin. *in cap. ſicut num.* 4. *de re judic.* Rota coram Cerro *dec.* 716. *nu.* 5
10. *& in recentior. dec.* 319. *nu.* 10. *&* 11. *part.* 10. Et decretum judicis ſuppletum fuit per aliud à Vice Prætore interpoſitum, de cujus ſubdelegatione dubitari nequit, dum talem ſe aſſeruit cum relatione ad acta, Caputaquen. *deciſ.* 247. *nu.* 1. *part.* 2. *& in recentior. deciſ.* 699. *num.* 3. *part.* 1. Et contra- 6
rium non juſtificatur ex ſola atteſtatione Notarii, nuper exhibiti, qui factis diligentiis aſſ. delegationem non reperiiſſe teſtatur Veral. *dec.* 265. *part.* 1. *& in rec. dec.* 323. *n.* 4. *par.* 2. 7

Subſiſtente autem obligatione Agathæ, fruſtra deducitur compenſatio cum ipſius credito dotali, ad cujus ſatisfactionem bona ejuſdem fideicommiſſi obligata prętenduntur, ex vulgata diſpoſitione *Authen. res quæ*, *Cod. communia de legat.* Ultra quòd enim non probata in præſenti deficientia bonorum liberorum, locus eſſe non poteſt obligationi, quæ 8
ſolùm intrat in ſubſidium, Rota *dec.* 877. *num.* 1. coram Dunozett. *& deciſ.* 108. *num.* 8. coram Celſo, *& in recent. deciſ.* 356. *n.* 14. *par.* 19.

Animadverſum fuit, quòd ex longæva perceptione fructuum ab hæreditate Viri, & ex multiplici corporum diſtractione nulla unquam reddita ratione, turbidum, adeò remanſit, ut nequeat hodie in compenſationem deduci, ad regul. Text. *in leg. final. Cod. de compenſat.* Alexand. *conſil.* 93. *n.* 9
1. *lib.* 4. Bichio *dec.* 23. *n.* 19.

Pari infelicitate demùm recurritur ad detractionem legitimæ ſuper bonis fideicommiſſi ex perſona Antonii Agathæ Viri competentis, quæ ſimiliter in compenſationem petitæ reintegrationis de novo affertur, quia illam cum reliquatu pretii prædii Bellælucis ſatisfactam fuiſſe, aliàs de- 10
claravit Rota coram Merlin. *dec.* 459. *n.* 15.

Et ita omiſſis aliis levioris ponderis exceptionibus, mandatum pro inveſtimento ad effectum petitæ reintegrationis in ſumma ſc.850. relaxandum eſſe reſponſum fuit unà cum fructibus loco damnorum, & intereſſe à die purificati fideicommiſſi. Utraque &c.

REV. P. D. URSINO.

Romana Mobilium.

Lunæ 5. *Junii* 1694.

ARGUMENTUM.

Mulier in contractu depoſiti obligatur etiam abſque ſolemnitatibus, ubi in re depoſita nullum ipſa jus habeat, cum in illo intervenire non poſſit lęſio; item & validè obligatur in omnibus contractibus gratuitis abſque uſuris ſtipulatis, cum in illis præſumatur verſio in ejus utilitatem. Statutum laicale non poteſt infringere contractus initos per Perſonas Eccleſiaſticas ob non adhibitas ſolemnitates.

SUMMARIUM.

1 *DEpoſitum probatur ex confeſſione Depoſitarii.*
2 *Mulier abſque ſolemnitatibus non poteſt declarare rem in depoſitum retinere.*
Id procedit in depoſito, in quo Mulier lædi poteſt, ut ſi ageretur de rebus, in quibus ipſa jus habeat, n. 5.
3 *Statutum volens ſolemnitates non porrigit vires ad contractus clerici.*
4 *Depoſiti contractus, cum ſit ſuprema bonæ fidei, & re ipſa contrahatur, nullam exceptionem admittit.*
6 *Mulier obligatur abſque ſolemnitatibus in contractibus gratuitis, cum præſumatur verſio in ejus utilitatem, ad differentiam contractuum fœneratitiorum.*